

Domoljub

V Ljubljani, 5. oktobra 1938

Leto 51 • Štev. 40

Naval na denarne zavode

Pretekli teden so doživeli nekateri denarni zavodi kratek pa močan naval od strani vlagateljev. Posebno Ljubljanci so se zelo splašali. Dvignjeno je bilo vsega skupaj okrog 300 milijonov dinarjev. Samo iz enega ljubljanskega denarnega zavoda so dvignili 37 milijonov. Kaj je ljudi tako vznemirilo? Brali in slišali so o vojnih pripravah na Nemškem in na Češkem. Ljudje, ki imajo preveč časa, so začeli prišepetavati množicam, da bo treba iz Ljubljane bežati, ker da bo Ljubljana izpraznjena. Četudi pri nas ni bilo nobenih vojnih priprav, četudi nihče ne ve, zakaj naj bi bila ravno Ljubljana izpraznjena, je šel ta strah, ki so ga razširjali nepremišljeni ali recimo naravnost neumni ljudje, mnogim globoko v kosti. V strahu in zmedenosti so nekateri premišljevali, kako bi prišli do denarja in se v zadnjem trenutku nekaj kupili, drugi pa so računali, da bo v vojski denar propadel in so ga torej hoteli še enkrat videti. Prišel je v ljubljansko posojilnico tak zmeden vlagatelj in zahteval ves svoj denar. Ko so ga vprašali, čemu mu bo, je resno trdil, da bo kupil v Sarajevu hišo, ker da bodo vsi Ljubljanci morali bežati v Sarajevo.

Hvala Bogu, da je ta brezglavost trajala le nekaj dni. Ljubljanci, ki radi očitajo kmetom neumnost, se zdaj sami trkajo po glavi in premišljujejo svoje bedasto postopanje. Pokazalo se je zopet, kako so ljudje malo samostojni v mišljenju, kako hitro vse verjamejo! Če eden napravi kako bedastočo, derejo drugi za njim kakor ovce za ovnom, pa četudi v prepad.

Na kmete je ta vznemirjenost posegla veliko manj kot v mesto. Prednost kmetova je pač ta, da ima boljše živce in manj časa za poslušanje praznega besedičenja. Da bi le zmeraj tako ostalo!

Iz vsega, kar smo doživeli pretekli teden, pa je prav, da se učimo za drugokrat. V vsakem položaju največ koristi sebi in drugim tisti, ki ostane miren. Kadar pride kdo in razširja vznemirljive vesti, vprašajte se vselej, kdo je tisti, ki jih razširja in odkod zajema svojo modrost. Ne nasedajte vsakemu agentu, pa naj pride s tako ali tako novostjo. **To velja v vsem življenju, v gospodarskem in v političnem.** Vsak naj misli s svojo glavo, in kadar kake stvari ne ve, naj vpraša tam, kjer mu je morejo pravilno pojasniti. Ko je pretekli teden zadela češki narod strašna nesreča in ko so ljudje v obupu jokali, ker se je moral njihova država udati zunanjemu nasilju, so voditelji države predvsem poudarjali ljudstvu, naj ohrani mirno kri. Govorili so mu, da žalost in obup nikomur

ne moreta koristiti. Svarili so pred raznimi krivimi preroki, ki morejo nesrečo le povečati. Poudarjali so, da je edino, kar ob tem neusmiljenem gospodarskem in političnem udarcu kaj pomaga: obrisati solze in delati znova in vztrajno za bodočnost svoje domovine in svojega naroda. Povsod tedaj velja ohraniti tudi v najtežjih trenutkih mirno kri in nikomur nasedati.

Ob tej priliki naj ponovimo, kar smo že napisali v našem listu. Tudi v dobi dolge denarne krize, ki je zadela naše pokrajine, smo vedno govorili, da se je treba varovati vsakega vznemirjenja. Pokazalo se je, da smo imeli prav. **Kdor je nas ubogal, je v denarni krizi najboljše izvozil.** Vedno velja: Zaupaj, toda vedi, komu.

Povrnimo se k tistim, ki se vznemirjajo pri denarju in ki premalo upoštevajo gornje nauke. Tisti, ki so dvigali sedaj denar, ga bodo večinoma pač spet vložili. **Izgubili pa so za dva meseca obresti.** Komu v korist? Nikomur. Tudi denarni zavod namreč je moral dvigniti denar tam, kjer se mu je obrestoval. Vznemirjenost je napravila samo škodo.

Druga stvar je ta-le: **Koliko nesreče se zgodi, ko ljudje drže denar doma.** Prav v zadnjih dneh smo zopet brali, da je zgorelo v kamniški okolici pri velikem požaru čez 70 tisoč dinarjev. V »Domoljubcu« smo že nešteto-krat pisali, da s o tudi pri naših kmečkih posojilnicah vse nove vloge takoj izplačljive. Cemu tedaj držati denar doma? Doma je tudi

tatovom na razpolago. Naj kdo še tako misli, da je spreten v skrivanju, tatovi se še spretnejši. Prav prejšnji teden je doživela vznemirjena ženica v Ljubljani tako izkušnja. Dvignila je nekje 16.000 din. Z njimi je šla v stolnico molit za mir. Ko je prišla domov, jih ni bilo nikjer več. Tatovi so dobro vedeli, da je ta zbežanost ljudi zanje ena najlepših priložnosti, da se okoristijo. In **kolikokrat je nevarnost, da gre denar tudi za prazne stvari, če ga ima človek doma,** ali pa se zgodi kaj podobnega kot je ta-le slučaj: Preplašena stara žena je dvignila v Ljubljani 10.000 din. Ko jih je prinesla domov, je začela premišljevati, kaj z njimi. Zvedeli so za denar tudi drugi. Kmalu je bil pri njej neki daljni znanec in jo prosil za posojilo, češ da bo zidal hišo. Res mu je posodila, začela pa je šele potem, ko je bil denar oddan, premišljevati, ali bo do tega denarja še kdaj prišla.

Ali naj še nadalje naštevamo, kaj vse lahko stori nepremišljeno ravnanje z denarjem? Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša in se ravna po tem: **Denarja ne drži v nobenem slučaju doma.** Vse nove vloge v posojilnicah so vedno na razpolago. Ne nosi denarja v mestne zavode, ampak v domače kmečke zavode. Če si se jezil v dobi krize na domačo posojilnico, sedaj na to jezo pozabi in delaj s kmečkim zavodom, ki je varen in ki je tvoj. Kadar pa pridejo kaki krivi preroki, pa naj oznanjajo kakršnokoli novo in vznemirljivo vest in naj pridejo v kakršnikoli obleki, takrat vedi, da je prvo previdnost in mirna kri.

Nevarnost je minula

Svetovni mir je res visel na nitki, kakor smo zapisali v zadnji številki našega lista. Skoraj ni bilo več upanja, da bi se bil mogel spor med Nemci in Čehi brez krvi poravnati. Na pobudo angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina so se kar na hitro zbrali zastopniki štirih največjih evropskih držav: Anglije, Francije, Italije in Nemčije v Monakovem, kjer so se zedinili in sklenili, da mora Češkoslovaška izročiti Nemčiji takoj ono svoje ozemlje, kjer prebivajo Nemci v večini, v mešanih krajih pa bo ljudsko glasovanje odločilo, kam bodo pripadli. Tudi zahtevam Poljakov in Madžarov bodo morali Čehi na ukaz štirih velesil popustiti. Nemške čete te dni po gotovnem načrtu zasedajo ozemlje, ki so ga Čehi odstopili in čez nekaj dni bo Češkoslovaška izgubila okrog 4 milijone svojih državljanov tujega rodu, velik del premogovnikov, železnih rudnikov in velikih industrijskih središč. Za to ceno je bil rešen evropski

mir in preprečeno svetovno klanje, hušje kakor si ga sploh predstavljati moremo.

Hud je bil ta udarec za Češkoslovaško. Ne poznamo v zgodovini države, ki bi zaradi miru morala nositi tolike žrtve, kakor jih nosi danes Češkoslovaška država. Na Češkem je proglašena narodna žalost. Ljudstvo kar ne more verjeti, da se je to res zgodilo: da so drugi, močnejši, okrnili njihovo državo, za katero so se Čehi tako borili in katero so tako iskreno ljubili. »Izdani in prodani smo bili, ne da bi bili za to vprašani,« tako obtožujejo Čehi danes one, ki so bili po pogodbah dolžni, da jim pomagajo.

In to je, kar nas pri vsej stvari najbolj boli. Majhen narod, majhna država je morala prinesti žrtev za mir med velesilami. Kaj ne diši to po kupčiji, kjer so mali narodi »drobižc«, s katerimi veliki narodi plačujejo račune? Kako se je tu jasno pokazalo, da so vse prijateljske in zavezniške pogodbe med

Sveti oče je pozval ves svet k miru

Ko je te dni visel svet med vojsko in mirom, je izpregovoril papež po radiu sledeče besede:

Ko milijoni in milijoni živijo v veliki napetosti in strahu spričo nevarnosti, da ne bi izbruhnila vojna v svojim nepopisnim razdejantem in uničenjem, čutimo tudi mi v svojem očetovskem srcu hude skrbi in stisko vseh svojih otrok. Zato pozivamo vse škofo, duhovščino, redovnike in laike, naj se združijo z nami v goreči molitvi za ohranitev miru v pravici in ljubezni. K tej moči zaupne in neomahujoče molitve naj se zateče vse verno ljudstvo in vsi narodi, naj bi v tem trenutku Bog podprl vse vladarje držav ter krmarje njihove usode, da okrepi njihova miroljubna čustva in namene, da bi jim navdihnil besede miru in vodil njihovo mišljenje in dejanje tako, da bi se zasigural mir in postavil na trdno

podlago pravice in evangeljskega nauka. Hvalježni za molitve vernikov, ki so se opravljale in opravljajo po vsem svetu za naše življenje in zdravje, ki nam ga je Bog dal in obnovil, smo ga vsak čas pripravljeni žrtvovati za mir in blagor tega sveta. Naj Bog razpolaga z nami, kakor hoče, ali naj nam ga vzame, ali pa na še podaljša delovnik Svojega skromnega delavca na tej zemlji. — Potem, ko se je sveti oče v tem tako slovesnem in ginljivem trenutku spomnil praznika tako milega in obenem odločnega mučeniškega vladarja sv. Vavla (28. septembra) ter bližajočega se meseca sv. rožnega venca, ki je bil vpeljan v prav tako in resnem času, kakor je današnji, je sv. oče vsemu katoliškemu svetu in vsej veliki človeški družini sploh podelil svoj očetovski blagoslov.

Kako so velesile žrtvovala Češkoslovaško

Ko danes pišemo pregled zunanje-političnih dogodkov preteklega tedna, smo srečni, da ga moremo zaključiti z vestjo, da je vojna nevarnost izginila, da je mir rešen in da so narodi že začeli ukinjati mobilizacijske odredbe.

Vmes med nedeljo, dne 25. septembra, in nedeljo 2. oktobra pa je teden velikih dogodkov, teden izredne mednarodne napetosti, teden tesnobnih trenutkov. Vmes je dejstvo, da je v osrčju Evrope ena izmed držav, ki so nastale z versajsko pogodbo pred 20. leti, izgubila eno petino svojega prebivalstva, pa čeprav so za njeno nedotakljivost jamčile Zveze narodov, Francija in sovjetska Rusija. Vmes je sklep velesil, po katerem je morala Češkoslovaška odstopiti sosedni Nemčiji vse kraje, koder prebivajo Nemci v večini.

Oglejmo si na kratko potek dogodkov.

Ko sta v soboto, dne 24. septembra, Francija in Češkoslovaška objavili mobilizacijo svoje obožene sile, se je iz Zedinjenih

državami veljavne te toliko časa, dokler se to zdi potrebno močnejši državi. Kje sta bili te dni Rusija in Francija, veliki zaveznici Češkoslovaške države? Rusija je molčala kot grob, ko so velesile vladjale za njeno zaveznicco, demokratična Francija pa je z Anglijo, Italijo in Nemčijo vred podpisala ukaz o okrnitvi Češkoslovaške.

Cemu smo to napisali? Ne zaradi tega, ker bi ne bili zadovoljni s tem, da so preprečili vojsko, ampak zaradi tega, da vidimo, kako prav ravna naša vlada, ki noče na nobeno stran navezati usodo Jugoslavije tako, da bi to lahko pri drugi plati izzvalo spore in sovraštvo. Nauk iz nesreče, ki je zadela Čehe, bodi, da tudi mi ne smemo nikomur zaupati tako, da bi bila usoda naše države odvisna od kateregakoli varuha in pokrovitelja. V mednarodnem svetu bomo le toliko pomenili, kotikor bomo močni in urejeni na znotraj. Srečni in zadovoljni državljani so oni, ki bodo vsakomur vzeli veselje, da bi kupčeval za usodo naše države. Zato je naša želja, da se čim prej uredi tudi pri nas stvar, ki zdaj še ovirajo popolno soglasje vseh državljanov z naši državi.

držav severne Amerike oglasil predsednik Roosevelt s pozivom na evropske državnike, naj nikar ne nadomestijo pogajanj z uporabo surove sile. Nemški kancler Hitler pa je dostavil praški vladi spomenico, v kateri zahteva, da se do 1. oktobra vse večinsko nemško ozemlje v češkoslovaški državi odstopi in izprazni. Če ne, bodo nemške čete dne 1. oktobra vkorakale in to ozemlje z orožjem v roki zasedle.

V ponedeljek zvečer se je oglašil nemški kancler Hitler, ki je govoril v Berlinu o vsebini svoje spomenice. Njegov govor je izzvenel v grožnjo, da Nemčija vztraja pri roku 1. oktobra.

Še isto noč je angleška vlada, potem ko je proučila Hitlerjev govor, izdala uradno obvestilo, da bo morala Anglija Franciji pomagati, če bi slednja bila dolžna priskočiti na pomoč Češkoslovaški, in da se bo tudi sovjetska Rusija borila na njuni strani. Istočasno pa je izšel mobilizacijski ukrep, ki je poklical pod orožje vse mornarje vojnega brodogaja.

V torek zvečer je po radiu spregovoril angleški ministrski predsednik Chamberlain in rotil nemškega kanclerja Hitlerja, naj ne požene sveta v vojno. Poslal je v Berlin tudi osebno pismo, v katerem predlaga, da bi še enkrat prišel k Hitlerju na osebni razgovor. Istočasno je šlo v Rim tudi drugo osebno pismo Chamberlaina, naslovljeno na Mussolinija, kjer ga prosi, naj posreduje pri Hitlerju, da se ultimativni rok 1. oktobra preloži in da se zastopniki velesil in CSR sestanejo in mirno sporazumejo.

V sredo zjutraj je Hitler objavil, da hoče imeti do 2 popoldne odgovor iz Prage, sicer objavi splošno mobilizacijo vse nemške

oborožene sile. Toda medtem je začel posredovati Mussolini, ki je dosegel, da je bila mobilizacija preložena za 24 ur in da je bil sprejet njegov predlog, da se za naslednji dan, četrtek, skliče v Monakovem konferenca predsednikov vlad Nemčije, Anglije, Francije in Italije. V sredo popoldne je imel Chamberlain v spodnji zbornici govor, v katerem je opisoval potek krize in svoje napore za mir. Med govorom so mu prinesli sporočilo, da je Hitler popustil in da bo naslednji dan zares konferenca 4 velesil v Monakovem. Napetost se je polegla.

V četrtek so se Hitler, Mussolini, Chamberlain in Daladier sestali v Monakovem. Zasedali so skoraj nepretrgano od popoldne do 10 zvečer, ko so objavili, da je bil sporazum dosežen. Ob pol eni zjutraj je bil sporazum podpisan. Na podlagi tega sporazuma mora Češkoslovaška v teku 10 dni izprazniti nemško večinsko ozemlje. Britanska legija bo pri zasedbi pomagala. Mednarodni odbor bo izpraznjevanje nadziral. Plebiscitna ozenilja se bodo šele dotočila in mora biti plebiscit izpeljan do 20. novembra. Vprašanje poljske in madžarske narodne manjšine mora biti rešeno v teku 3 mesecev. Za nove meje čsl. države prevzmeta jamstvo Francija in Anglija, kasneje, ko bodo Poljaki in Madžari zadovoljni, tudi Nemčija in Italija.

V petek dopoldne se je češkoslovaške vlada odločila, da monakovske sklepe sprejme, »ker pač nima druge izbire«. Popoldne pa je bilo javljeno, da sta Chamberlain in Hitler podpisala izjavo, da se odslej Anglija in Nemčija nikoli ne boste vojskovali, ampak medsebojne težave urejevali z mirnimi sredstvi. Popoldne so se državniki vračali v svoje prestolnice in so bile v Parizu, Rimu in Londonu veličastne manifestacije v prilog miru. V Pragi sta predsednik vlade general Sirovy in poveljnik vojske general Krejčí izdala proglas na narod.

V soboto zjutraj takoj po polnoči so nemške čete vkorakale v prvi pas — severno od Dunaja — in ga počasi zasedajo, tako da bo do nedelje popoldne zaseden, nakar pride na vrsto drugi pas, in tako dalje do 10. oktobra.

Iz dogodkov preteklega tedna bomo morali posneti nauk, da je bila zunanja politika sedanje jugoslovanske vlade, ki se ni dala zapeljati v to, da bi se bila obešala na kakšno velesilo in sklepala kakšne obrambne pakete za svojo varnost, edino pravilna in odrezilna, kajti za Češkoslovaško so se vse obrambne zveze izkazale za jalove. Nadalje je pretekli teden zopet prinesel potrdilo že zdavnaj dobro utemeljenega mnenja, da so vse nade, ki so jih nekatere države stavile na sovjetsko Rusijo, brezplodne. Sovjetska Rusija, ki se za obrambo svoje zaveznicice Češkoslovaške ni ganila, se tudi ni ganila, ko so 4 evropske velesile brez nje odločile o usodi Češkoslovaške. Sovjetska jamstva so prazne, puhle besede.

Dogodki preteklega tedna pa so v najsvetlejši luči pokazali tudi to, kako edino pravilna je bila in je politika dr. Stojadinoviča in Korošca, ki se ji ni bilo treba zagovarjati pred raznimi »ideologij«, ker so jo siljajno opravičila dejstva sama! Kaj bi bilo z Jugoslavijo, če bi v tem usodnem času bili na njenem krmilu tisti, ki so zagovarjali zvezo s sovjetsko Rusijo, ki so vpostavitve prijateljskih odnošajev z Nemčijo, Italijo in Madžarsko označevali skoraj za »izdajstvo«, ki so od

(Nadaljevanje na prihodnji strani spoda)

Dobro in poceni

kupite vsakovrstno oblačilno blago pri staroznani manufakturni trgovini

Janko Češnik

Ljubljana, Lingarjeva ulica 1.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Bolgarski kralj je potoval oni večer skozi Ljubljano na potu iz Nemčije v domovino. Gredeč je obiskal na Brdu pri Kranju kneza-namestnika Pavla, ki ga je nato spremljal do Belgrada.

v Za župne upravitelje so bili imenovani: Anton Pogačnik, kaplan v Naklem za Naklo, Franc Cerkovnik, kaplan v St. Jerneju za St. Jernej, Franc Klopčič, župnik v Osilnici za Polšnik, Franc Fister, kaplan v Ribnici, za Osilnico, Janez Hafner, kaplan v St. Vidu nad Ljubljano, za Vranjo peč.

DOMAČE NOVICE

d Novo ljubljansko semenišče. Ze pred nekaj tedni je stavno podjetje Mavrič začelo na starem pokopališču pri Sv. Krištofu koptati temelje za novo ljubljansko semenišče. Stavba, ki so jo zdaj začeli graditi, pa je šele prva etapa vsega posloplja, ki je v načrtu. Zaradi nepričakovanih težkoč pa je bilo treba temelje precej poglobiti in obenem deloma spremeniti prvotni načrt. Sedanja stavba, ki bo osrednja v celotnem prostoru, je zdaj dograjena do plošče nad kletjo, torej do začetka prtiličja. Ce bo vreme ugodno, pričakujejo, da bo ta del zgradbe še letos do 1. decembra pod streho. Preden pa bo dograjeno vse semenišče tako, kakor je v načrtu, pa bo trajalo nekaj let.

d Srbska in bolgarska pravoslavna cerkev delujeta vzajemno. Predstavnik bolgarske pravoslavne cerkve, sofijski metropolit Stefan, je prišel pred dnevi v Belgrad v goste patriarhu srbske pravoslavne cerkve Gavrilu. Bolgarska pravoslavna cerkev je sicer samostojna, vendar pa nima svojega patriarha, a vodstvo ima začasno sofijski metropolit. Patriarh Gavrilu in metropolit Stefan sta se razgovarjala o sodelovanju med obema cerkvama.

d Pravilno! Sarajevskim gimnazijcem je mestna policija prepovedala sprehajanje po cestah po sedmi uri zvečer. Poleg tega jim je prepovedano svobodno obiskavanje kinematografov. Le s posebnim dovoljenjem ravnateljstva smejo obiskati predstave do sedme ure zvečer. Podobno pametno odredbo so izdali tudi ravnatelj ljubljanskih srednjih šol, zlasti, da dijaki ne smejo biti po sedmi uri zvečer več na ulicah. Ce bodo pristojni činitelji

skrbeli, da se bo odredba točno izvrševala, je seveda drugo vprašanje, o katerem imamo svoje mnenje.

d Veliko skladišče za sadje zida banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru. Skladišče bo kmalu gotovo in bo novodobno urejeno.

d Nova proga ljubljanskega tramvaja k Sv. Križu je dovršena in bo škof dr. Rožman blagoslovil v sredo, 5. oktobra, nakar jo bodo izročili takoj prometu.

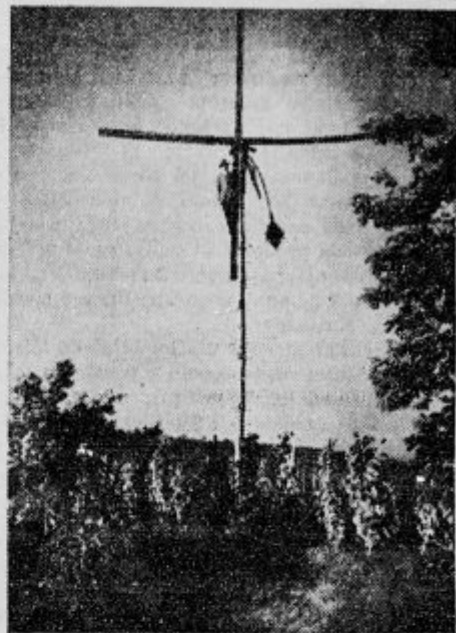
d Zakaj pri nas v Ljubljani tega ni? Teden grozja se je v Zagrebu dobro obnesel. Vsak dan so pripeljali vinogradniki v Zagreb okoli 20.000 kg grozja, ki se je vse prodalo, dasi ni bilo vedno najboljše kakovosti.

d Težave z motornimi vlaki. Poskusne vožnje z motornimi vlaki na progi Zagreb—Sušak se niso obnesle. Nikakor niso mogli doseči brzine preko 50 km, kolikor jo imajo stalni vlaki. Zato so opustili misel, da bi na tej progi vpeljali te nove vlake. Sele sedaj so menda prišli na misel, da bi se kaj takega poskusilo še na progi od Zagreba do Ljubljane.

d Širina naših velikih cest bo 7 m. Iz Belgrada poročajo, da je gradbeno ministristvo sklenilo razširiti vse modernizirane drž. ceste in one, ki bodo še modernizirane, od 6 na 7 metrov. Na vsaki strani ceste bi se dogradilo še 50 cm cestišča, ki bi služilo deloma za pešce, deloma za kolesarje. Ta del cestišča bi imel cementno podlago, površina pa bi bila asfaltirana. Tudi sedanja moderna cesta Belgrad-Subotica in Belgrad-bolgarska meja bi se imela tako razširiti. Samo za razširjenje ceste Belgrad-Nov Sad bi bilo potrebno 10 milijonov din.

d 26 registrov imajo nove orgle v župni cerkvi v Slovenjgradcu. Postavil jih je mojster Jenko iz St. Vida nad Ljubljano. V nedeljo 9. oktobra ob 8 zjutraj bo svečana blagoslovitev.

d Tam doli tretji oddelek, pri nas pa še drugega ni. Na trgovski akademiji v Banjal-

Is Slovenskih gor: Klopotci na veter,

ki so zaradi velikega števila učencev odprli še tretji oddelek 1. razreda. Tudi na ljubljanski dvorazredni državni trgovski šoli bi se morala dovoliti vsoporednica, ker je naval tako velik, da mora ravnateljstvo odkloniti sprejem celo odličnjakom.

d Pri zaprtju ali pa pri mojnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josef« vode.

d Posebno konjsko klavnico hočejo zgraditi v Osijeku. Veljala bo 87.000 din.

Vsem bralcem »Domoljuba« priporočamo našo domačo trgovino F. L. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta, kjer kupite svoje oblačilne potrebščine vedno najbolje! Opozarjamo na njene oglase v »Domoljubu«!

d Nove orgle je dobila farna cerkev na Vranskem. Izdelala jih je mariborska tvrdka Brandl ter imajo 15 registrov. Te dni je bila slovesna blagoslovitev, katero je izvršil stolni dekan dr. Cukala. Odobritev orgel pa je izvršil stolni dekan ljubljanski dr. Kimovec.

Sport

je zdrav, pa vendar se lahko zgodi, da se prehladite zaradi majhne neprevidnosti. Zato mis-

lite že pri prvih znamenjih boleznij na Aspirin tablete in na »Bayer«-jev križ, ki jamči za pristnost

ASPIRIN

TABLETE Z BAYER-JEVIM KRIŽEM.

Oglas reg. pod št. br. 437 od 19. 1. 1934.

Za ozdravitev sadne trgovine

Pod tem naslovom prinaša »Domovina« članek, v katerem prav ostro napada »ljudi, ki naj bi ščitili koristi sadjarjev« in jih imenuje »nekretni in nezmožni«. Pisec tega članka pravi, da so tem zaščitnikom sadjarjev (t. j. Kmetijski zbornici) povsem neznane navade, to so za prodajalca in kupeca obvezni predpisi, ki izključujejo sodno pot in urejujejo po posebnem razsodišču, ki sestoji iz pripadnikov obeh strank, vse spore pri prevzemu blaga.

Članek, ki je izšel v »Domoljub«, točno navaja možnost rešitve spora s posebnim razsodiščem, sestojem iz pripadnikov obeh strank, zato se nam zdi smešno, da »Domovina« Kmetijski zbornici očita, da ona za to sredstvo ne ve. Povedali smo pa tudi dovolj jasno, zakaj sadjar s to pravno možnostjo ni dovolj zavarovan.

Prav zato, ker se je to sredstvo izkazalo za nezadostno, zahteva Kmetijska zbornica obvezno uredbo stalnega razsodišča v okviru uredbe o kontroli sadja za izvoz, kateremu bi se morali obe stranki podvreči brez poseb-

nega dogovora. Ker je bil liberalci od nekdanj najhujši krvoses našega kmečkega ljudstva, moramo iskati ozadja za ta »Domovinac« napad le v tem, da glasilo sinov nekdanjih kmečkih oderuhov hudo smrdi vsako poostreno zavarovanje kmečkih koristi.

Ker Kmetijska zbornica to zahteva, kar je na prvi pogled jasno, da je v korist sadjarjev, zato imenuje »Domovinac« njene ljudi nezmožne. »Domovinac« in njeni gospodarji so očitno zelo nesrečni in jih hudo boli, da slovenska Kmetijska zbornica uspešno zastopa stanovske interese slovenskih kmetov, ne pa koristi pešičice podeželskih liberalnih prekupčevalcev, ki skušajo na vsak korak zlorabljeni potne srage našega kmeta. Očitno bi želela, da postane Kmetijska zbornica zastopnica teh. Pri Kmetijski družbi so namreč ti gospodje »kmetje« prav dobro pokazali, kaj znajo in kako znajo. Zato se »Domovinac« prav nič ne čudimo, da je nejevoljna nad to akcijo Kmetijske zbornice. Nasprotno, čudili bi se, če bi ona te zahteve pozdravila.

ki je pri popoldanskem opravilu župljanom razložil v lepi poljudni obliki sestavo tega glasbila. Skupni stroški za nove orgle znašajo okrog 70.000 din.

d Iz daljnje preteklosti. Naselje iz četrtega stoletja pred Kristusom je v bližini Vukovarja na bregu Gradac ob Donavi odkril slavni starinoslovec, slovenski rojak — vseučiliški profesor dr. W. Schmidt. Z izkopavanjem je začel že pred nekaj meseci, toda šele zadnje dni so se pokazali vidni uspehi. Izkopanine so ohranjene lepo ter bodo za proučevalce stare zgodovine nudile obilo novega materiala. Posebno dobro so ohranjeni temelji stanovanjskih hiš. Dr. Schmidt bo z izkopavanjem še nadaljeval.

d Da bi že vendar enkrat prišli od komisij do dejanj. Posebno komisijo, ki bo izdelala nov zakon o bolnišnicah, je dal sestaviti minister za narodno zdravje Dragiša Cvetkovič. V komisiji se nahajajo kot predsednik ministrski inšpektor bolnišnic dr. Klisič ter 4 drugi zdravniki iz prestolnice. Med člani komisije, ki se bavi s tako važnim poslom, kakor je sestavljanje novega zakona o bolnišnicah, pa ni nobenega zdravnika iz pokrajinskih mest, torej tudi ne slovenskega. Po prvih sejah je komisija najprej razdelila področje posameznih bolnišnic po pokrajinah. Na čelu vsakega takega področja bo velika bolnišnica, ki bo nekako uravnala delovanje tudi vseh drugih manjših bolnišnic. Po teh zaključkih bo v naši državi 32 glavnih bolnišnic. Na področju te bolnišnice bodo še druge stalne,časne, ter postaje za sprejem bolnikov. Dosedanje bolnišnice, ki ne odgovarjajo modernim higienskimi in medicinskimi načelom, bodo ukiniteli. Pri vsaki banski upravi se bo ustanovil poseben odbor za bolnišnice, v katerem bodo upravniki glavne bolnišnice, direktor Higien-

skega zavoda, zastopnik banske uprave ter predsednih okrajnih zdravstvenih poročevalcev. Podobno sestavljen stalni odbor bo tudi pri ministrstvu za narodno zdravje.

d Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno otvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. št. br. 2074/38.

d Dostojno grobnico v svetovni vojni padlih vojakov dobimo naposled tudi v Ljubljani na pokopališču pri Sv. Križu. Mestna občina je pravkar razpisala dela za zgradbo spodnjega dela grobnice, kamor bodo položene kosti žrtev svetovne vojne in tudi koroskih borec. Nad grobnico bo stal krasen mavzolej s spomeniki judenburškim žrtvam in koroskim borecem ter drugim žrtvam svetovne vojne. Vsa grobnica bo zgrajena po načrtu arhitekta Eda Ravnikarja, ki je meseca januarja pri natečaju dobil prvo nagrado. Vsa dela bodo veljala okrog 500.000 din in bodo gotova prihodnje leto. Po Vseh svetih takoj prično z izkopavanjem zemskih ostančkov žrtev in z njih prenosom v grobnico. Razpisana so tudi že tesarska, mizarska in

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

kleparska dela za glavno poslopje Zal pri Sv. Križu, ki kaj hitro rasto iz zemlje, da bomo prihodnje leto že gotovo imeli preprotno mrliško vežo s prekrasnim Vrton umrljih.

d Mladeniči rekruti! Oni, ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osvobodilne ali skrajšanega roka službe, čimprej vstop v kader, odložite službe v kadru — informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. — Vsa pojasnila daje proti malenkostnemu plačilu koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p, Ljubljana, Maistrova 14. — Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 dinarjev.

d Državni odbor za ljudsko prehrano so te dni ustanovili v Belgradu. Prav tako bodo odbori s istim ciljem v vseh banovinskih mestih. Državni odbor za ljudsko prehrano ima velepomembno nalogo, tako za preučevanje zboljšanja ljudske prehrane, kakor tudi za preučevanje in izdelavo predlogov o prehrani prebivalstva v primeru vojne. Njegovo delovanje se ima vzporediti s prizadevanjem raznih državnih, gospodarskih in zasebnih ustanov in s pristojnimi državnimi oblastmi, ki delujejo v tej smeri. Pri preučevanju in zbiranju podatkov po tem pravilniku bodo državni odbor in banovinske odbore podpirale državne oblasti in ustanove, ki se bavijo s temi vprašanji, in vse gospodarske in zasebne ustanove podobnega značaja.

d Tobakova letina. V Hercegovini so zaključili z obiranjem tobaka. Letos so tamkaj posadili okrog 165 milijonov stebel. Finančno ministrstvo je sprva odobrilo Hercegovini nasaditev 150 milij. stebel, toda na podlagi sadnih predpisov so smeli to število prekoračiti za 10 odst. — Vsega so nabrali okrog 440 vagonov tobaka. Zaradi suše letos listi niso bili široki, pač pa je tobak zelo čist, dober in zdrav.

d Veliko breme za našega kmeta je previtkarstvo. Ono tvori veliko kričeče vpra-

V Ribnici je divjal velik požar

Sirene in plai zvona so 30. septembra ob pol starih spravile vso Ribnico pokonci. Vse obzorje je zažarelo v strahotni svetlobi. Takoj je bilo videti, da gore velika lesna skladišča proti kolodvoru, kjer je naloženega ob parnih žagah Rudeža in Križmana ogromno lesa.

Zagorelo je Rudeževo skladišče prav v sredini. Lopa, dolga 60—70 m, je bila polna žaganic, ena pa oglja. Vse je bilo v nekaj hipih v plamenih, ki so žvignila tudi na bližnje skladišče, kjer je imela trvdka »Arbor« ob Križmanovi žagi nagraden svoj les. Požar je bil grozen. Takoj so bile na mestu gasilske čete iz vse doline, iz Ribnice, Kočevja, Do-

lenje vasi, Nemške vasi, Goričke vasi, Lazov, Dan, Sušja, Jurjevce, sodraška je posodila cevi. V zadnjem hipu je Rudež, ki je prišel šele snoči domov, izpeljal iz lope še štiri avtomobile. Misliti je bilo seveda le na omejitve požara, ker ognja pogasiti ni bilo mogoče. Ohranili so obe žagi in velike množine zloženega lesa. Kljub marljivemu gašenju je zagorelo Rudežu 1000 kubikov desk in velika zaloga oglja, Arborju pa 300 kubikov. Rudež ima 6—700.000 dinarjev škode, ki pa jo prilično krije zavarovalnina pri angleški zavarovalnici Royal exchange, dočim trvdka Arbor ni bila zavarovana.

Dr. Ivan Hubad

zobozdravnik v Škofji Loki
se je preselil

in ordinira od 7. oktobra dalje na
Mestnem trgu št. 6, I. nadstropje
Kavarna Plantarič - vhod iz stranske ulice

Važno delo Rafaelove družbe

Rafaelova družba, ki ima nalogo skrbeti za naše izseljence in zamejake Slovence, je te dni zasedala. Seji je predsedoval škof dr. G. Rožman. Izčrpno poročilo o delovanju pisarne Rafaelove družbe pa je podal poslevoedeči predsednik in najmarljivejši delavec p. Zakrajšek. Iz tega poročila je razvidno vse veliko delo Rafaelove družbe, ki ga je opravila od zadnje seje širšega odbora. Družba je storila potrebne ukrepe in korake pri odločilnih osebah in ustanovah, da se uredijo nekatera najvažnejša vprašanja, ki se tičejo naših izseljencev, tako predvsem vprašanje plač izseljenskih duhovnikov in učiteljev. Družba je vzbudila za to zanimanje tudi na ministristvu in bo vprašanje urejeno že s prihodnjim državnim proračunom. Zagotovljena je tudi redna podpora Izseljenski zbornici, da bo mogla iz-

vrševati svoje veliko delo. Poleg še nekaterih drugih uspehov pa je bila izražena tudi potreba po dveh novih močeh v pisarni Rafaelove družbe, ki ima vedno več dela. Na to je odbor pozneje pristal. Zlasti važna pa je izjava, da bomo pozneje dobili v Ljubljani Izseljenski dom, za katerega je prostor že izbran. Ta dom bo za naše izseljence velika pridobitev. Izvolili so tudi poseben odbor, ki bo vzel to stvar v roke in uredil z oblastmi vse potrebno. V tem domu bodo poleg uradov tudi kuhinja in prenočišča. Nadalje je bil določen tudi dan za občni zbor RD, ki bo 26. oktobra. Skrb RD za naše izseljence je res velika in je imela že obilo uspehov, zato zasluži družba vse priznanje in podporo tako od strani javnosti kakor tudi od oblasti,

šanje, ki ga bo treba pričeti pri jedru reševati po novodobnih načelih, in sicer z uvedbo obveznega kmečkega zavarovanja ter z obveznim zavarovanjem za doto, na podlagi katerega bi preskrbel doto otrokom že oče najpozneje do starosti 16 let. Na tem bi slo-nelo tudi novo dedovalno pravo za kmete. Ko bo to urejeno, bo urejena vsa socialna plat kmečkega človeka, ki bo tedaj v resnici trdni steber države, ker mu bo zajamčen obstoj.

d S svinjami je šlo, s slanino pa ne. Kar 40 vagonov svinj smo neko nedeljo izvozili iz Vojvodine v Češkoslovaško. Sprva so naši izvozniki pričakovali, da bo Madžarska zaradi prekinjenih železniških zvez in zaradi svoje prepovedi prevoza blaga v ČSR zavrnila vse te vagone nazaj v Jugoslavijo. K sreči se to ni zgodilo, pač pa so madžarske oblasti zavrnile 14 vagonov natovorjenih s slanino in drugimi živili, namenjenih v ČSR.

d 180 kg je tehtala. Pač najdebelejša ženska v Jugoslaviji je umrla pretekle dni v Rumi v Sremu. Bila je to Nemka Ana Grossmann, ki je tehtala nič manj in nič več kakor 180 kg. Pri pogrebu so morali njeno krsto naložiti na voz in jo popeljati do pokopališča, čeprav imajo tamkaj navado, da mrtvece poneso do groba na rokah.

d Včasih so kri puščali, zdaj pa trepalnice rujejo. Na »korenit način« zdravijo neki kmetje očesne bolezni v šumadijskih krajih v Srbiji. Posebna vrsta očesne bolezni je tamkaj razširjena. Ljudje so prišli, Bog ve zakaj, do prepričanja, da je najboljšo zdravilo proti bolezni, če se izrujejo obolelim trepalnice. Ta posel opravljajo običajno ženske. Tudi pri otrocih izvršujejo to »operacijo«, seveda šele potem, ko jih krepko zvežejo na rokah in nogah.

d Ne vedo, kateri občini pripadajo. Tri občine ob eni sami ulici imajo v Bački Palanki. Mesto ima okrog 20.000 prebivalcev, vendar so ga razdelili v tri občine: v Bačko, Staro in Novo Palanko. Meje teh občin gre do večkrat po sredi ceste, da ljudje že ne vedo, kateri občini pripada ta ali oni del ceste. Pravijo pa, da je bila taka razdelitev

potrebna zaradi gospodarskih koristi posameznih občin.

d Aparati za brezžičen prenos slik. — Tvrška, ki je svoje televizijske aparate (aparate za brezžičen prenos slik) kazala na belgrajskem sejmu, je prišla v Zagreb, kjer se pogajajo z njimi nekatera društva, ki bi rada Zagrebčanom pokazala to novost. Mislijo, da se bodo pogajanja zaključila ugodno. Pri oddaji bodo sodelovali najboljši hrvaški umetniki.

d Delovodja je odgovoren za nesrečo na stavbi. Pod nadzorstvom delovodje Hugona Hyclela so kopali delavci jarke za novo tovarniško poslopje v tovarni Doctor in drug v Mariboru. Delavec Štefan Stepišnik je delovodjo izrecno opozoril na nevarnost. Dne 4. novembra pa se je nensdoma odrušil del betonske stene ter je padel na delavce. Dočim so vsi delavci odskočili, je plaz prehitel delavca Jurija Godca ter ga zasul. Ponesrečenca so sicer naglo izkopali, vendar je dobil smrtne poškodbe. Zmečkalo mu je nogo ter pretrgalo žrevesje. V bolnišnici so ponesrečencu nogo odrezali ter ga operirali, vendar je čez nekaj dni umrl. Obdolžen Hugon Hyclel je zanikal vsako krivdo. Po pričah, ki jih je sodišče zaslišalo iz vrst takrat zapo-

12. oktobra 1938

prve žrebanje

37. kola

Državne razredne loterije!

42.000 dobitkov in 8 premij v znesku skoro

65.000.000— dinarjev

Enajstkrt dobljene premije po
Din 1.500.000—, 1.200.000— in Din 1.000.000—
na pri nas kupljenih srečkah

Cene srečkam:

cela Din 200—	polovica Din 100—	četrtina Din 50—
------------------	----------------------	---------------------

Strogo solidna postrežba!

Glavna kolektura državne razredne loterije

A. Rein i Drug

Hlica 15 — Gajeva 8

slenih delavcev, pa je bilo razvidno, da H. Hyclel ni pri podiranju upošteval določb, ki jih tozadevno predpisuje zakon. Obsojen je bil na 3 mesece strogega zapora, pogojno na 2 leti, na plačilo pogrebnih stroškov ter na plačevanje odškodnine pokojnega Godca v iznosu 400 din na mesec.

d Pri korpuulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne di-jete. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. B. br. 30474/33.

d Zidarska dela pri palači vseučiliške knjižnice v Ljubljani so v glavnem končana in v zadnjih dneh so že podri odre. Sedaj je prišel iz Belgrada tudi še ostali prispevek 5 in pol milijona dinarjev, ki je potreben za dokončanje stavbe. Svoje delo so izvršili že

Zanimiva razprava o inozemskih uslužbencih

V sredo 28. septembra zvečer je priredilo Združenje trgovcev v Zagrebu pogovor o inozemcih v našem gospodarstvu. Pogovoru je prisostvoval v imenu Združenja trgovcev predsednik Društva trgov. potnikov Janko Krek. Po stanju dne 1. januarja 1938 je bilo od 2172 trgovcev, članov združenja v Zagrebu inozemcev 116 ali 5,34%. Največ tujcev dela v manufakturni stroki (54), odnosno se jih 40 bavi z agenturno-komisijiskimi posli. Po narodnosti je največ Avstrijcev: 32, Čehov 31, Nemcev 10, Romunov 9, Rusov 8 itd. Po poročilih se je razvila zanimiva razprava, ki je pokazala, na kako mnogo načinov si služijo inozemci pri nas kruh. Zastopniki organizacij so v prvi vrsti zahtevali, naj oblastva na novo pregledajo vsa dovoljenja za bivanje inozemcev in tudi kvalificiranih delavcev in da se dovoljenja v nobenem primeru ne dajo brez z-

slišanja pristojne zbornice. V razpravi je J. Krek pokazal tudi na oni del naše industrije, ki živi od nas, pa vkljub temu noče imeti potnikov in zastopnikov naše narodnosti, kar je vsekakor vredno vse obsodbe. Pokazalo se je nadalje tudi, da mnogo industrij pri nas vendar dela, čeprav so odšli inozemci sedaj proč. Splošno se je ugotovilo, da bi morali trgovci bolj upoštevati domače potnike in zastopnike in ne oddajati naročila inozemskim potnikom in agentom. Tudi z ozirom na sedanjí položaj je bila izražena bojazen, da bodo skušali mnogi tujei priti k nam, da si služijo dobre zaslužke. Razprava je bila prav zanimiva in je pokazala, da se hrvatsko gospodarstvo vedno bolj zaveda, kako veliko škodo mu prizadeva delo inozemcev. Tudi za nas je ta pogovor nauk, da moramo biti na straži.

Vsaka žena

se opozarja na knjigo doc. Matko o mesečnem perilu.

Cena 25 din. — Dobl se v vseh knjigarnah in pri piscu knjige, Ljubljana, Gledališka 4

tudi krovci, zdaj pa bodo oddali še ostala obrtniška dela. Tako bo zgradba do konca prihodnjega leta v glavnem popolnoma končana in se bo potem še nekaj časa sušila, nato pa se bo vseučiliška knjižnica, ki se sedaj stiska v prostorih H. drž. realne gimnazije, lahko preselila v svoj novi dom.

d V drugič je dozorela koruza v okolici mesta Subotice. Zraven tako imenovanega »krskega groblja« (pasjega pokopališča) je neki kmet najprej letos požel pšenico, nakar je posejal koruzo, da bi jo imel za živinsko krmo. Ker pa je bilo letos dobro vreme za koruzo, je koruza kmalu zrastle in dobila tudi storže, ki kajpak ne bodo tolikšni, kakor so bili prvi, vendar bodo kmalu toliko dozoreli, da bodo lahko mlado koruzo kuhali, kakor tam delajo.

VINA vsih vrst kupite najugodnoje pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

d Zdrav otrok zaspi brez zibanja, če ni razvajan. Posebno novost za mlade mamice je iznašel sarajevski mizar Obradovič. Na belgrajski obrtniški razstavi bo razstavil zibelko, ki se sama guga. Izumil je namreč pripravo, ki jo je treba le naviti, da potem dve uri sama guga zibelko. Poleg tega je iznašel tudi mehanizem, ki med guganjem zibelke vpije »ata«, »mama« in druge besede.

d 60.000 kopalcev je bilo letos na Mariborskem otoku.

d Lepi plemenski prašički gorenjske pasme. Vsem onim v vednost, ki so že mnogokrat naročali plemenske prašičke gorenjske pasme, pa jih zaradi pomanjkanja niso mogli dobiti, javljam, da imam zdaj nekaj lepih komadov moškega in ženskega spola na razpolago in morem tako nekaterim postreči. Prosim pa takojšnjega naročila, ker na pomejša bi se ne mogel ozirati. Cena jim je 8 tednov starim od 150 do 200 din komad. Po izbiri. - Janez Brodar, posestnik, Hrastje, p. Kranj.

d Posebna, izredno hitro rastoča drevesa so vzgojili v drevesnici sarajevske gozdne

uprave. Posrečilo se jim je namreč najprej križati jesen in topol z drugimi vrstami gozdnih dreves ter doseči, da je drevo vsako leto zrastle v višino za dva metra. Podoben uspeh je imel pri svojih poskusih tudi neki japonski profesor, katerega uspehe so proslavljali mnogimi svetovni časopisi. Sarajevskim strokovnjakom pa se je posrečilo, da so vzgojili tudi tak hrast, ki je v dveh letih dosegel višino štirih metrov. Izračunali so, da ta nova skrižana drevesa rastejo za pet do desetkrat hitreje kakor gozdna. Ta veliki uspeh, katerega velikih koristi za narodno gospodarstvo je zaenkrat še težko predvidevati, je v čast domačim strokovnjakom in znanstvenikom.

d Cvetje, ki ne bo dalo sadu. Na posestvu Marije Pintar iz Grenc pri Školji Loki je sedaj ena jablana v polnem cvetju, druga pa je že pred mesecem dni odcvetela in je njen sad sedaj že debel ko oreh.

d Pametno. Stavkojuči mizarski pomočniki so si ustanovili svojo zadržno delavnico v Bački Topoli. Vsi so že naredili mojstrski izpit. Vseh članov ima zadruga zdaj 14. Kmalu pa jih bo še več.

d Upravni odbor Delavske zbornice razpuščen. V Novem Sadu namreč. Ugotovilo se je, da so izvršili člani uprave nekatere zlorabe, zraven tega pa prestopili svoj delokrog in svoja polnomočja, ker so uveljavljali sklepe, čeprav jih ni izglasovala po zakonu določena večina. Nedavno je tamkaj več članov uprave odložilo svoja mesta, nekateri pa so se preselili iz dotedanjih stanovališč v druga, ki ne spadajo več pod delokrog omenjene zbornice. Skupščina ni dobila za svoje predloge več predpisane večine, vendar pa je odbor kljub temu nekaj takih sklepov uveljavil. Zato je minister izdal tak ukaz ter uvedel preiskavo.

d Premog pod strugo Potoka. Pretekli dne so spustili v Potoški vasi pri Zagorju potok Kotrežco po novi, umetno narejeni lese. strugi. Iz stare struge so polovili vse ribe ter pri tem naleteli tudi na nekaj prekrasnih postvri. Ko se bo stara struga dodobra osušila, ko bo komisionelni ogled nove naprave, bo

Gospa Novak, po domače Grosova, v Rečici ob Savinji, je rodila trojčke. Na sliki vidimo butee Micko Bršnjakovo, ki nese trojčke od krsta. Bog daj zdravje in blagoslov materi in otročičkom.

rudnik začel izkopavati pod staro strugo premog, ki ni preveč globoko. Verjetno je tudi, da bodo hišni lastniki, ki imajo svoje stavbe tod in v bližini, prejeli v najkrajšem času s strani rudnika odpovedi, ker bodo te hiše postopoma podrli.

d Velike orožne vaje pri Belovaru, pri katerih je sodelovalo šest konjeniških polkov, so potrdile veliko bojno sposobnost naše armade.

d 20 let je minulo 5. oktobra, odkar je umrl slavni slovenski jezikoslovec p. Stanislav Skrabec. — Slava mu!

d »Vse, kar Jugoslavija proizvaja, lahko Nemčija kupi,« je izjavil te dni v Belgradu nemški gospodarski minister dr. Funke.

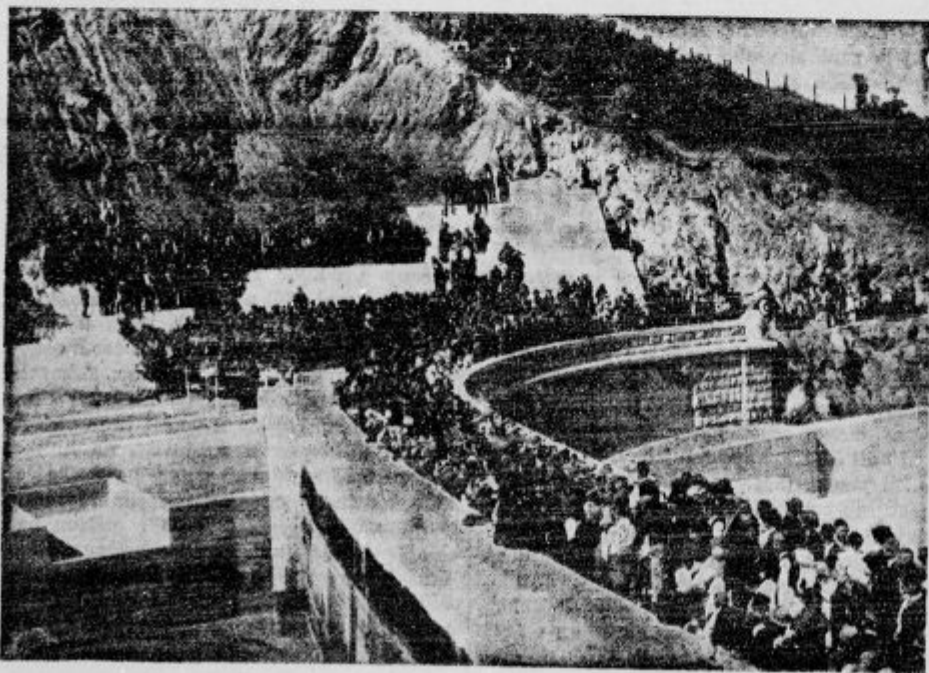
d Ker je bombaža zmanjkalo. Zaradi zastoja v dobavi bombaža so začele tekstilne tvornice v Mariboru omejevati obrat. Tvornice so doslej prejemale surovine iz čezmorskih krajev skozi Hamburg, nemške železnice pa ne sprejemajo več pošiljk za stranke. Tvrška Zelenka & Ko. je odpustila delavstvo in ga bo zopet zaposlila, čim se uredi redna dobava surovin. Tvornica Doctor in drug dela le tri dni na teden. Tudi ostale tovarne bodo morale omejiti obrat in odpustiti del delavstva.

d Vendar enkrat. V gradbenem ministru je bila te dni druga licitacija za popravo državne ceste II. Jeperca—Labore za zgraditev nadvoza na 640.530 km. Na licitacijo sta se prijavila dva ponudnika in to Bricelj in inž. Dedek. Ponudba inž. Dedka je bila ugodnejša. Licitacija je uspela.

d Velik prijatelj biljarda je vsekakor kmet Mitar Filipovič v Stejanovcih pri Sremski Mitrovici. Mož je že celih 48 ur bil v kavarni in neprenehoma igral biljard. Ker ga ni bilo domov, ga je čez dva dni žena prišla v kavarno iskat. Velela mu je, naj gre domov, to je pa moža tako ujezilo, da je rekel, da bo sedaj nalašč še 48 ur igral biljard, kar je tudi storil.

d Dvoglava želva. Iz Andrijevice v Črni gori poročajo: Zelva z dvema glavama je ujel delavec Simo Stevovič, doma iz okolice Podgorice. Zelva je običajno razvita, ima pa dve glavi, kateri obe lahko skrrije v svoj oklep. Zelva je z usti obeh glav, ki sta enako veliki. Stevovič pravi, da je ta želva dvospolna.

d 14 mesecev že stoji nedograjen mariborski novi bolniški oddelek. Stavba je dosedaj

Dne 25. septembra so v vasi Grošnici pri Kragujevcu imeli veliko slovesnost. Blagoslovili so velik jez, ki se imenuje po kralju Petru II. Od tu bo vodila velika cev na elektrarno, podobno kakor pri naši Završnici.

veljala tri milijone din, za popolno dogotovitev bi bilo treba še 6 milijonov dinarjev. Bolnišnica ima pripravljene že nove postelje s celotno opremo, letošnje jesen bi bil novi oddelek že lahko odprt, če bi bilo na pomlad zagotovljenih omenjenih 6 milijonov. Pri tem pa vprašanje denarja niti ni tako težko rešljivo. Novo poslopje je prav za prav zgradila mariborska bolnišnica iz svojih sredstev. Poleg tega pa ji še država dolguje na bolniških stroških okrog 5 milijonov. Če bi država končno izplačala svoj dolg, bi lahko uprava mariborske bolnišnice iz svojih sredstev, brez vsake druge pomoči dovršila zgradbo. — Ostre besede nam silijo pod pero, zato — pika.

d Dvoglava kača. Posestniški sin Ludvik Volmajer na Rdečem bregu pri Sv. Lovrencu je ujel na polju kačo belouško, ki je imela dve glavi. Ujel jo je živo ter prinesel domov. To čudo narave su hodili gledat sosede od blizu in daleč. Nesreča pa je hotela, da je eden od njih stopil kači na eno glavo, ter jo strl. Čeprav je imela še eno glavo celo, je kača vendarle poginila.

d Nova manufakturna trgovina pred Šenklažem. V Ljubljani kupujočemu občinstvu dobro znana trgovina, gospoda Jeločnik in Simončič, sta odprla v Ljubljani pred Šenklažem novo manufakturno trgovino. Imenovana gospoda delujeta na trgu že dolga leta, dobro poznata zahteve in želje kupujočih ter se bosta gotovo potrudila, da p. n. odjemalce kar najbolj zadovoljita. Novo manufakturno pred šenklažem toplo priporočamo.

d Gradnje v Ljubljani. Novi hotel »Slon« je že ometan do prvega nadstropja. V pritličju bodo v kratkem pričeli urejati kavarniške in restavracijske prostore. Sosedna hiša v Franciskanski ulici, ki je tudi last g. Koritnika, je že prebeljena in na novo ometana, tako da bo z novim poslopjem nekaka celota. — Nova palača banke »Slavije« je sedemnadstropna ter je do vrha v surovem stanju že izdelana. Na vrsto pridejo sedaj podrobna obrtniška dela. Hišice na Dunajski cesti pred tem poslopjem še stojijo, bodo morale pa seveda takoj izginiti, ko bo palača dograjena. — Nekoliko bolj počasi napreduje »Dom slu. be«, ki ga gradi tvrdka »Bata«. Kaže, da te poslopje do nastopa zime še ne bo dograjeno v surovem stanju. — Dograjeno pa je že po-

slopje tvrdke Mayer, kamor se ta tvrdka sedaj naglo seli, vendar pa je ohranila začasno še nekaj prostorov v stari Kresiji.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Vodja Hrvatov dr. Maček se je vrnil iz Rogaske Slatine, kjer se je dalje časa zdravil, v Zagreb.

p O hrvaškem saboru. Nedavno je na nekem shodu bivše HSS podpredsednik te skupine inž. Avgust Košutič shod zaključil s vzklikom: »Živijo hrvatski sabor v Zagrebu!« — Ob tem dogodku piše belgrajska »Samouprava«: »Ko je dr. Živko Petričić dne 14. marca 1919 kot minister odstopil, ker v prestolni besedi niso bile dovolj poudarjene ustavne svoboščine in zahteve Hrvatov iz Narodnega kluba po avtonomiji in saborih, je prišlo do hudega spopada med rajnkim Stojanom Protičem in Svetozarjem Pribičevićem. Protič je zahteval neko kompromisno rešitev, da se ustreže zahtevam Narodnega kluba, to tembolj, ker so tudi že Radičevići bili v opoziciji. O tem je pokojni dr. Ante Pavelić v svojih spominih zapisal tole: »Nato se je Svetozar Pribičević razburil, planil k Protičevi mizi in tolkel z roko po mizi in dejal tele besede: Dokler sem jaz živ, ne bo nikdar prišlo do hrvatskega sabora. In danes? Prvi podpredsednik Mačkove stranke in SD koalicije, na katero so se obesili ostanki bivše Pribičevićeve stranke, javno zahteva ne samo hrvatski sabor v Zagrebu s popolno zakonodajno oblastjo, ampak celo tudi hrvatsko vlado...«

p Ker se nismo vmešavali v spor med komunizmom in fašizmom. Ob pravkar minuli vojni nevarnosti se moramo ozreti tudi na tiste, ki so že ob marsikateri priliki, skriti za neodgovorne množice ali pa tudi na svoje ime, zahtevali v raznih listih in listkih od vlade, da mora zunanjo in notranjo politiko voditi po zgledu Češkoslovaške; stalno bese-dičenje je bilo, da se mora nasloniti na zapadne demokracije v zvezi s Češkoslovaško in sovjetsko Rusijo. Danes morajo vsi ti izprevideti, kam bi tuka politika Jugoslavijo lahko zapeljala. Dr. Stojadinovič je že večkrat poudaril, da trajno korist prinaša narodu le ta politična smer, ki je v korist naroda samega, ne pa pod gesli tujih miselnosti —

Veramon-ovitek
z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odsej vsakdo. Prosimo napravite poizkus in prepričati se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletama.
Ovitek z 2 tabletama

S. br. 25.909 od 4. oktobra 1937.

in razvoj mu daje prav. Po njegovi zaslugi se Jugoslavija ni vmešavala v spor med komunizmom in fašizmom, ampak se je obvarovala enega in drugega in ji je na vseh poljih državnega življenja le za blaginjo državljanov, ne pa za uresničitev kake tuje — miselnosti. To ji je bilo omogočilo, da je v tem evropskem zapletu mogla biti — opazovalec,

NESREČE

n Razne nezgode. Delavica Demšar Jožefa je sedla na motorno kolo in se mislila zapeljati na Homec. Med potjo pa se ji je zgodila nesreča. Padla je z vozila in si precej poškodovala nogo. — Pod ljubljanski tramvaj je padel 35 letni sprevodnik cestne železnice Franc Drašler iz Viča. Drašler je dobil hude notranje poškodbe. — Sedemletni Pavel Podboršek, sin mesarja Podborška v Ljubljani, je hotel preteči cesto. V tem trenutku pa mu je prišel nasproti avto, ki se mu je hotel fantek v zadnjem hipu umakniti. Tedaj pa ga je neki motociklist, ki je tudi privozil mimo in ni mogel pravočasno ustaviti svojega vozila, podrl na tla, tako da mu je kolo zlomilo hrbenico. Poleg tega si je pregrizel še jezik in dobil obnem hude notranje poškodbe. — Ko je šel pred dnevi 26 letni rudar iz Studenca pri Hrastniku po cesti domov, je hotel preskočiti jarek, kar pa se mu ni posrečilo. Pri preskočku mu je spodrsnilo, da je padel in si zlomil levo roko.

n Oče 20 otrok ubit. Na cesti med Vavradinom in Ludbregom se je oni četrtek zgodila huda prometna nesreča. Tovorni avtomobil se je zaletel v kmečko vozilo ter ubil voznika, konja in razdejalo voz. Zrtev te nesreče je bil 75 let stari Ivan Sačič, bogat kmet in dolgoletni župan občine Bartolovec. Sačič se je okoli poldne s svojim vozom po cesti vračal proti domu. Nekako na sredi poti pa

Proti brezposelnosti in beračenju

Višji mestni socialni svet v Ljubljani je oni večer pretresal vprašanje brezposelnosti in beračenja ter zaščite otrok. Župan dr. Juro Adlešič je opisal vse socialne potrebe ljubljanske mestne občine, ki so tolike, da jim mestna občina ne more biti kos, čeprav znaša letošnji proračun socialnega urada 7.135.000 din. Obširno in prepričevalno je opisal vse veliko delo, ki je bilo dozdaj opravljeno na tem polju, nato pa je podal še vsa vprašanja, ki sedaj v prvi vrsti nujno zahtevajo rešitve. Po tem govoru je bila obširna razprava, v katero se posegli skoraj vsi člani sveta. Prof. Lovčičnik je svetoval, naj se ustanovi mestno posredovanje pri borzi dela za izvrševanje malih hišnih opravil po brezposelnih. Drugi govorniki se predlagali tudi ustanovitev občnega zavoda za varstvo mladine, ki berači in beračev sploh. Dr. Adlešič se je dalje zavzemal za poživitev nabiralne akcije. Zelo tehten je bil tudi govor mestnega svetnika Li-

karja, ki je predlagal obvezno socialno daviščino, ker sicer ni mogoče dobiti dovolj sredstev v socialne namene, kajti nabiralne akcije so naletele pri nekaterih meščanih na velik odpor. V zvezi s tem je bilo sklenjeno, da se bodo že letos razposlali poskusni sezname davkoplačevalcem, ki bodo povedali, koliko bo znašal socialni davek, ko bo odobren. To naj bi po možnosti meščani že letos, ko tega davka v mestnem proračunu še ni, poslali prostovoljno, da bi bilo mogoče izhajati za to zimo. Nato je župan priporočal tudi sodelovanju posameznih akcij in ustanov pri razdeljevanju podpor, za kar so bili vsi člani takoj pripravljani. Skoraj dveurna seja je bila nato zaključena. Prihodnja seja pa bo obravnavala izrecno vprašanje otrok, ki beračijo. To vprašanje je bilo na tej seji deloma na vrsti in je bilo sprejetih v tem pogledu tudi nekaj nasvetov.

mu je pridrvel nasproti tovorni avtomobil neke mariborske tvrdke. Konj, ki menda ni bil varen avtomobilov, se je splašil. Stari kmet ni imel več časa, da bi bil konja zadržal, in konj je kakor neumen planil prav na tisto stran, koder je vozil tovorni avtomobil. Šofer, videč grozečo nesrečo, je na vsa moč zavrl tovorni avto, pa je bilo vse zaman. Težkega avtomobila ni mogel več ustaviti in tako se je težko vozilo zaletelo v kmečki voz. Sačič je bil pri priči mrtev. Pokojni Sačič zapušča 20 otrok in 40 vnukov.

n Dve kleti uničil požar. Pred kratkim je nenadno izbruhnil ogenj v vinski kleti Pučka Martina v Fičanskem vrhu (Sv. Lenart pri Veliki Nedelji). Od tu se je požar razširil na blizu stoječo klet in prešo Meška Franca. Ker je primanjkovalo vode, sta obe stavbi pogoreli do tal. Mešku je še zgorela vsa posoda, polovnjaki in drugo, ki je imel pripravljeno za trgatev. Vse kaže, da je bil ogenj podtaknjen.

n Na paši je našla smrt. V vasi Domaslovci pri Samoboru je Ferkinova hčerka Jana šla na vaško gmajno krave past. Da je na paši ne bi zeblo, je od doma nesla lonec žerjavice, da bi se ob njej grela in pa da bi morda v njej spekla tudi kak storž koruze. Jana je na paši takoj hotela narediti ogenj. Ker pa je suhljad od jutranje rose bila še vlažna, ji ni hotelo goreti. Otroče se je balo, da bo žerjavica ugasnila, zato je začela netiti ogenj s tem, da je nad žerjavico mahala s svojim krilcem. Naenkrat je šinil iz suhljadi in žerjavice plamen, ki se je prijel Janine obleke. Ko je dekletce videlo nesrečo, je začelo bežati in klicati na pomoč. Ko so drugi pastirčki videli, kaj se je zgodilo, so tudi oni pobegnili. Na bližnjih njivah so kmetje zaslišali kričanje in so brž pritekli otroku na pomoč. Pogasili so ogenj na njeni obleki in jo prenesli domov. Toda njene opeklinae so bile po nogi, trebuhu, prsih in rokah tako hude, da je bil ves prednji del života ena sama rana. Otrok je v najhujših bolečinah umrl.

n 54 m usnjenih gonilnih jermenov so ukradli neznani zlikovci na žagi veleposestn. Viktorja Glaserja na Pohorju. — Jermeni so vredni 10.000 din.

Vest ga je prisilila k priznanju umora

Iz Sombora poročajo tale pretresljivi dogodek: Vrtnar Josip Valenta iz vasi Bajša je te dni priznal, da je pred dvajsetimi leti ob prevratu ubil občinskega tajnika Janoša Berkeša, s katerim je bil sprt. Pred kratkim je bil Valenta pred sodiščem zaradi malenkostnega prestopka. Pred sodiščem pa je dobil tak živčen napad, da so ga morali najprej zvezati ter potem poslati na opazovalnico. Ko se je pomiril, so ga poslali domov. V sredo 28. septembra pa je Valenta nenadoma odpotoval od doma v Belgrad ter se zglašil pri belgrajski policiji, rekoč, da si hoče olajšati svojo težko vest s tem, da sedaj prizna svoj zločin.

Belgrajske oblasti so ga še isto noč poslale nazaj v Bačko Topolo, kjer je 38 letni mož 29. septembra orožnikom priznal in povedal, kako je leta 1918 obtežil svojo vest z umorom. Takole je pripovedoval: Kot Slovak je bil leta 1918 Valenta silno navdušen za Jugoslavijo. Berkeš je bil občinski tajnik, a je bil hud Madžaron, zaradi česar sta se ta dva večkrat sporekla. Berkeš je bil tako zagrižen, da je nekoč Valenti zagrozil, da ga bo dal takoj obesiti, kakor hitro se vrne madžarska država. S to grožnjo je Berkeš razpahl Valentovo sovraštvo. V gostilni Štefana Riga so bili nastanjeni vojaki. Valenta je skrivaj iz sobe izmaknil vojaško puško z naboji >dum-dum<. S tako nabito puško je skrivaj prišel na Berkešev vrt in čakal, kdaj se bo Berkeš prikazal na oknu. Čakati je moral več ur. Ko je naposled Berkeš stopil k oknu, je Valenta sprožil in zadel Berkeša v glavo.

Ker pa je bil strel iz vojaške puške in z nabojem >dum-dum< oddan od blizu, je užinek strela tako strašen, da je Berkeševa glava odletela od trupla. Valenta je pograbil glavo in jo zakopal na vrtu. Nato je stopil k vojaški komandi in naznanil, da so neznani morilci umorili Berkeša in da ga je on našel mrtvega. Tedaj so osumili nekega Štefana Petkova, katerega so zaprli in ga imeli šest mesecev zaprtega. Ker pa ni bilo dokaza za njegovo krivdo, so ga morali nazadnje izpustiti.

Ves ta čas pa je Valento strašno pekla vest. Na vseh koncih in krajih se je čutil preganjanega, povsod je videl obraz umorjenega Berkeša. Zato je vzel tisto nesrečno puško in jo zakopal na vrtu, misleč, da bo sedaj mogel pozabiti. Toda trpijenje, ki ga je povzročila slaba vest, je bilo vedno hujše. Zato je leta 1937 izkopal puško in jo izročil policiji, češ da jo je bil našel. Pa tudi to mu ni pomagalo. Strašne sanje ponoči in hudo trpljenje podnevi ga je živčno popolnoma zdelalo, dokler ni dobil pred sodniki tistega strašnega živčnega napada. Sedaj je sklenil, da si olajša vest in prizna svoje hudodelstvo.

Njegova žena in šest let stara hčerka seveda niti slutili nista, kako trpi nesrečni Valenta. Ko se je zvedelo, da je on morilec izpred dvajsetih let, nista mogli verjeti, dokler jima orožniki niso prebrali moževe izpovedi. Ker je Valenta slovel kot premožen in ugleden mož, je ta dogodek zbudil povsod veliko pozornost.

n 19 hiš in 18 skednjev je zgorelo v Gornji Belici pri Kičevu v Srbiji; 26 družin je ostalo brez strehe. Skodo cenijo na milijon dinarjev.

n Če je v vodovodni cevi prevelik pritisk. Nenadna nezgoda je ono dopoldne okrog 11 na mah ustavila skoraj ves promet čez dravski most in Glavni trg v Mariboru. Sredi mosta je šinil iz zemlje ogromen steber vode, ki je hipoma zalila cesto tako visoko,

da je tekla celo čez robnike po hodniku. Vsa ta reka je privrela na Glavni trg, v deročem hudourniku obkrožila srednji prometni otok ter se razlila po cestah v vse smeri. Šele daleč proti sredini Glavnega trga so se izgubili potoki v kanalskih požiralnikih. To nenavadno povodenj, ki je skoraj za čert ure ustavila promet pešcev čez most, da so se na obeh straneh nabrale velike gruč čakajočih ljudi, je povzročila nezgoda pri novi vodovodni cevi, ki so jo nedavno položili. Na sredini mosta je vrglo zasunek iz cevi in vsa voda je udrla na površje. V cevi znaša običajen pritisk vode 4 atmosfere, ki pa se od časa do časa zviša na 10 atmosfer, kadar se zapre kak večji odtok. Najbrž so nekje v mestu preveč naglo zaprli kak hidrant, pa se je zaradi tega pritisk v cevi preveč sunkovito dvignil ter je vrgel zasunek. Uprava vodovoda je naglo zaprla glavno vodovodno cev ter začela s popravilom. Voda priteka zdaj v mesto po rezervni cevi. Poplava je spravila v neprijeten položaj tudi delavce plinarne in elektrarne, ker jim je preplavila in zalila izkopane jarke na Glavnem trgu.

n Ko je iskal med gozdnih čebel. Smrt je našel te dni kmet Vladimir Lalič iz Koprivnice. V tamkajšnji okolici je namreč v gozdovih zelo veliko čebel. Mnogokateri kmetje so nabrali na skrivaj že mnogo medu. Tudi Lalič je šel pozno v mraku v gozd z enakim namenom. Našel je votlo deblo in v njem čebelni roj. Zamahnil je krepko s sekuro, ker ponoči ni videl, da je deblo popolnoma trhlo. Komaj je zamahnil, se je deblo že odlomilo in padlo nanj. Strlo mu je prsni koš in so moža šele zjutraj našli mrtvega.

Is težkih dni v Pragi. Radovedne in zaskrbljene množice na cestah čakajo usodnih poročil.

RAZGLED PO SVETU

KATOLIŠKA CERKEV

s Za zlato srednjo pot. Nedavno je nagovoril sv. oče 500 francoskih delavcev, ki so prišli pozdravljat poglavarja Cerkve. Sv. oče je med drugim dejal, da moli za Francijo, kakor še nikoli. Dalje je poudaril, da je komunizem nevarna blodnja in zato obsodbe vreden. »V sedanjih časih se pogosto poudarja tudi misel, da je država vse in nekateri hočejo to načelo uveljaviti z nasilno preproščino. Njihovo načelo se glasi: Država je vse, posameznik ni nič. Cerkve ta nauk odklanja. Ne odobrava pa tudi ne nasprotnega nauka, ki daje vso pravico posamezniku in nič državi. Resnica je v sredini, ne pa v eni ali drugi skrajnosti!« tako je papež svoj nagovor zaključil.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Pred nemško zasedbo Sudetov je bilo v Češkoslovaški po uradnih podatkih iz leta 1930 Nemcev nekaj nad 3 milijone 200 tisoč. Od teh jih živi skupno okoli dva milijona in pol. Do pričetka spora so imeli 5293 osnovnih in srednjih šol, 1 vseučilišče, 2 tehnični visoki šoli, 1 konservatorij, 1 pedagoško visoko šolo ter 2240 kulturnih ustanov. Pred nastopom Henleinovim je bilo 70 poslancev in 36 senatorjev Nemcev, dalje časa sta bila v vladi tudi dva nemška ministra. —

s Velike žrtve brez konca. Za Nemci so se s svojimi zahtevami po češki zemlji oglašali najprej Poljaki, ki so tešinsko ozemlje

kratkomalo zasedli z oboroženo silo. Za nekaj okrajev se hočejo Čehi s Poljaki še pogajati. V tešinskem ozemlju je okrog 80.000 Poljakov, 120.000 Čehov in 20.000 Nemcev. Tu bi bilo pred končno odločitvijo vsekakor na mestu ljudsko glasovanje. — Zdaj so se za Poljake javili še Madžari, ki so jih našli v češkoslovaški republiki tudi precej tisoč. Najprej je bila madžarska manjšina zadovoljna s široko samoupravo, zdaj pa zahteva pravico samoodločbe. Z glasovanjem naj se določi, hoče li madžarska manjšina ostati tam ali se prikloniti samostojni madžarski državi. Poročila trdijo, da so se Čehi sprijaznili tudi s to žrtvijo.

ITALIJA

s Iz bratske pokrajine. V Podgori pri Gorici se nahajajo, kakor je znano, velike tekstilne tovarne, ki jih je prej imela v rokah družba Brunner, a so prešle 1. 1931. v roke Trgovske italijanske banke. Toda v letih krize je ta industrija zelo trpela in je bilo 1. 1933 zaposlenih komaj 140 delavcev. Kmalu pa se je začel položaj boljšati in 1. 1937 so tovarne zaposlovale že 500 delavcev, 1. 1938. pa 800. V zadnjem času so tovarne dobile velika naročila s strani države in bodo tako zaposlile zopet večje število novih delavcev. — Pokopališče Sredpolje (Redipuglia) so v zadnjih letih popolnoma preuredili in olepšali ter ga je ministrski predsednik Mussolini pri zadnjem obisku svečano otvoril. Na pokopališču, ki je največje vojaško pokopališče na naši zemlji, leže tudi posmrtni ostanki voja-

kov, ki so bili pokopani na drugih pokopališčih, pa so jih ob preurejanju prenesli v velikansko novozgrajeno kostnico v Sredpolje.

NEMCIJA

s To in ono iz Kerotana. Dosedanji rokodelski dom v Celovcu, ki ga je upravljala Kolpingova družina, je prevzela nar. soc. stranka in ga bo vodila kot dijaški dom. — Celovška bogoslovnica se z novim šolskim letom preseli delno v Tacenberg in delno v St. Georgen am Längsee. — Pogorela sta dom in gospodarsko poslopje posestniku Zaverju v Lečni vasi pri Galiciji. — Na cesti pri Zilici je avto povozil 65 letnega Silvestra Raupa. Starčku je pri padcu počila lobanja in je bil na mestu mrtve. — V Ribnici je umrl 56-letni tajnik Karel Mende, tajnik grofa Windischgrätz. — V Podljudelju je umrla 67-letna Marija Hafner. — V Borovljah je umrl šolski ravnatelj v p. Rudolf Jaklič rodom iz Kočevja. — V Bilčevsi so letos ustanovili nemški otroški vrtec. Voditeljica je trda Nemka in se mora posluževati tolmačev, da se z otroki sporazume. — V Zitaru vesi so spremili k zadnjemu počitku 38 letno mater Terezijo Kutar.

MADJARSKA

s Kjer ni verska strpnost samo na papirju. Iz članka v listu »Nova revija Ogrske« (Nouvelle Revue de Hongrie) je razvidna rast verskega življenja na katoliški in protestantski strani na Ogrskem. V stari Ogrski je bilo katoličanov polovico prebivalstva, zdaj pa jih je dve tretjini. Še zmeraj imajo katoličani in tudi protestanti svoje cerkvene zastopnike v ogrski visoki zbornici in tudi nižje in višje šolstvo je večidel v rokah cerkve-

Limbarski:

Razdejanje

(Povest iz domačega življenja.)

»V peči je še nekaj mleka,« mu je oče ponudil večerjo.

»Ne bom,« je odklonil. »Otrokoma ga dajte!«

»Sta že pospala.«

Tone se je ozrl okrog sebe. Pri peči je ležala Tončka, oblečena na goli klopi. Lojzek pa je spal na mleh, zarit v cunje. »Revčka!« je vzdihnil pomilujoče. Tisti dan še ni pokusil pijače. Tako trezen že ni bil dolgo časa.

»Kadar prideta, me pokličite,« je naročil oče. »Ostal bom na peči pri otrocih.«

»Prav!« mu je bil hvaležen; spoznal je, da ima pri hiši skrbnega človeka. »Kadar se vrneva, bom potrkal na okno. Toda brez nje me ne bo domov. Iskal jo bom, dokler je ne najdem, pa četudi do ranega jutra.«

Prižgal je svetilko in odšel po vasi. Hiše so bile že zaprte; ponekod so večerjali ter se prijazno pomenkovali. Kar nevoščljiv je bil sosedom, ki so tako lepo živeli družinsko srečo.

Prišel je do kraja vasi, a se ni upal dalje. Groza ga je bilo nečesa, pa ne strahov, o katerih je slišal nekdanj pripovedovati. Bal se je teme, ki je bila tisto noč tako gosta in strašna. Njegove slutnje pa so bile še strašnejše...

»Kam naj grem?« je premišljeval v temi in viharju. »Sam je ne bom našel tako hitro. Ako bi nas bilo več, tedaj bi okolico naglo preiskali.«

Odločil se je, da bo stopil po sosedo. Najprej je potrkal pri Jeraču. »Ane ni domov,« se mu je izvil iz prsi. »V Metuljah je ni — najbrž je ostala kje na poti... Pomagajte mi jo iskati!«

Kadar je bil trezen, tedaj je bil Jerač najboljši človek. »Hitro, dežnik pa sukuj!« je prižgal ženo. »In druge pokličimo, da nas bo več pri delu!«

»Od vsake hiše eden!« je šlo po vasi, dokler ni bilo zbrano zadostno število mož in fantov. Vsak je imel pri sebi dežnik in svetilko. Skupine, v katere so se razdelili, so odhajale vsaka po svoji poti. V dolino je odmevalo glasno klicanje, odgovora pa ni bilo od nikoder.

Dež in veter sta proti jutru ponehala, oblaki so se trgali; tu pa tam se je že pokazala kaka zvezda. Iskalci so se vračali z ugaslimi svetilkami in z zaspanimi obrazi. »Nikjer je ni,« so ponavljali drug za drugim. »Vse smo preiskali.«

Rožanka so begale strašne misli. »Ko se bo zdanilo, bomo pogledali ob potoku,« je rekel z žalostjo na obrazu. »In po drevju na robu gozda.«

»Ali meniš?« so se plašile sosede. »Tako daleč se pa menda le ni spozabila...«

»Oh, če nam je napravila tako sramoto!« jih je bilo groza že ob misli sami.

Tone je bil pripravljen na najhujše, kar bi ga moglo zadeti. Strašne prizore mu je slikala razburkana domišljija!

Zjutraj, ko se je zdanilo, je zagnal Murnov pastir glasen krik po vasi. Pod kozolecem, kamor je šel po krmo za živino, je našel žensko, ležečo na kupu otave. Glava ji je bila zavita v ruto, zato je ni mogel takoj spoznati.

»Ana je! Ali je še živa?« je skrbelo sosede. Pastir jim ni mogel povedati nič gotovega.

Ob kozolecu, ki je stal pod vasjo blizu poti v dolino, so se zbirali vaščani. Rožanca je prišel med zadnjimi. Ali bo našel živo ali mrtvo? Noge so mu bile trde, kot bi bile lesene.

»Hvala Bogu, še je živa!« so ga pomirili sosede. Vsa moč se mu je po teh besedah spet vrnila v odtrple ude.

Rožanka je ležala na otavi pod kapom. Ker je deževalo z vetrom, ji je bila obleka vsa premočena, noge pa so ji bile skoraj na dežju. Zraven sebe je imela prazno steklenico, ki je dišala po žganju.

»Môž se je sklonil ter ji položil roko na čelo. »Vročina!« je ugotovil s strahom. Žena ga ni

pogledala. Tudi drugim, ki so jo klicali, ni odgovorila.

»Premražena je, domov jo spravimo,« so svetovale sosede. »Ko jo ogrejemo, ji bo odleglo.«

»Vstani, Ana! Domov gremo. Ali te nič ne zebe?« jo je poskušal omajati. Prijel je za roko ter jo nekoliko dvignil, a mu je omahnila nazaj na ležišče.

Sosede so storile vse, kar so vedele in znale, pa je niso mogle prebuditi. Može je so medtem napravili nosilnico ter jo obložili z mehko otavo. Rožanka je ležala kakor na blazini.

Doma so jo ogreli s kamilicami in s toplimi obkladki. Postopno se je pričela gibati in gledati okrog sebe. »Kje pa sem?« je spregovorila čez nekaj časa.

»Doma v postelji,« ji je povedala Gostačeva Neža, ki je ostala pri njej za strežnico.

»Misliš sem, da sem pri teti... Pa oče in otroka?« jo je pričelo skrbeti.

»Vsi skupaj so nekje zunaj pred hišo...«

Prosila je, naj pokliče očeta. Potočila mu je, da jo kuha vročina. »Pa tu notri pečle je pokazala na prsi.

»Pljučnica bo ali vročinska bolezen,« — Oče je prižgal zeta, naj pošlje po zdravnika.

Zdravnik je potrdil njegovo mnenje. Naročil je, kako naj ravna je z bolnico in zapisal zdravila.

»Ali bo ozdravela?« je skrbelo oba Rožanca.

»V nekaj dnevih se bo odločilo,« je bilo mnenje izkušnega zdravnika. »Ako ne omaga srce, tedaj se ni bati ruke le nevarnosti. Sicer pa bodite na vse pripravljani...«

»Tedaj naj pošljemo po duhovnika...«

»Prav je, če to storite. Bolje prej, ko pozneje.«

Počakali so do večera. O mraku pa je prišli farar pozvonilo za obhajilo. Proti Rožiču se je med brenjenjem zvončka pomikala drobna lučka. »Rožanko gredo obhajati,« je vedelo takoj pol župnije. Skoraj povsod so se vedeli, da žena bolnika najbrž ne bo mogla preboleti. »Zaradi pijače...« so

nih krogov. V poslednjih 20 letih je država bolj kot prej denarno podpirala verske šole. Sploh je v tej dobi narasel vpliv in ugled obeh verstev.

FRANCIJA

s Okrog gesla »Zvestoba za zvestoboc. Francoska socialistična stranka in socialistične delavske ustanove so izdale spomenico, v kateri pravijo, da z največjim zadovoljstvom sprejemajo uspehe sporazuma v Monakovem, češ da bo to rodilo splošno pomirjenje in ureditev spornih evropskih vprašanj. Češkoslovske, za katero se je francoski socializem v besedah še pred dnevi tako močno vlekel, ta spomenica ne omenja.

JAPONSKA

s Odstopil je japonski zunanji minister Ugaki, ker se ni mogel sporazumeti z ostalimi člani vlade glede japonske politike na Kitajskem. Pravijo, da je bil vzrok odstopa tudi v tem, ker je položaj japonske vojske na Kitajskem vedno težavnejši. Finance Japonske postajajo vedno obupnejše. Odstop zun. ministra je povzročil na Japonskem silno razburjenje, ki se je poznalo tudi na borzi in so vsi papirji znatno padli.

Glavno zaslugo, da je bil razbojnik Koder ujet ima Drakster Stanko iz Gradiša na Primorskem. Toliko v dodatek k članku v zadnjem »Domoljubcu,

Arabei v Palestini še vedno napadajo angleške vojašnice, policijske postaje in se deže uradov.

PODOMOVINI

Oblak se je utrgal nad Boko Kotorsko

Nad Boko Kotorsko se je v soboto, dne 1. oktobra zvečer utrgal oblak ter napravil ogromno škodo. Zlasti hudo je prizadeta Zelenika. Voda je odnesla novozgrajeni most in tudi del železniške proge. Okrog 10 zvečer se je začel tam okoli strašen naliv, med katerim je tudi grmelo in treskalo. Potoki okrog Zelenike so narasli in jemali s seboj vse, kar so dosegli. Okrog dveh po polnoči (to je bilo v nedeljo zjutraj) je bila mala voda, ki teče skozi Zeleniko, že široka reka, ki se je razlila daleč naokoli. Milijonsko škodo je ta voda napravila na desnem bregu, kjer je nastanjen vojaški vozarski eskadron in vojaško skladišče. V skladišču je bilo polno moke, žita, ovsu, vojaških potrebščin ter drugih reči, kar je voda vse uničila. Do dveh po polnoči je voda za dva metra narasla, tako da so vojaki sredi noči morali bežati v hrib, ker jim je grozila nevarnost, da jih bo vodovje odneslo v morje, ki je bilo tudi zelo razburkano. Vojaki in častniki so spali, ko je prihrumela nevarnost. V zadnjem hipu so planili iz postelj in rešili, kolikor se je rešiti dalo. Na vojaškem vezbališču je voda odnesla v morje nad 100 kubičnih metrov vojaških drv. Pokvarjene so telefonske zveze, železniški tir in vojaško vezbališče. Velika sreča je, da so vojaki nastopajočo nevarnost pravočasno opazili. Sicer bi bila mnogo vojakov odnesla voda. Da ni bilo človeških žrtev, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnega poročnika Kavčiča ter dveh podporočnikov Kranjca in Jurčiča. Ti trije so svoje življenje tvegali, ko so dali znak za

»uzbuno« ter rešili gotove smrti vojaško stražo, ki je na poljani stražila drva. Vojaka, ki je bil na straži, je voda s stražnico vred že odnašala proti morju... Kmalu nato je silno vodovje odneslo pred kratkim zgrajeni most na avtomobilski cesti Hercegnovi—Zelenika—Kotor. V nedeljo na tej progi promet ni bil mogoč. Tudi drugim je naraslo vodovje naredilo mnogo škode. Trgovcu Vujinoviču je voda izpodkopala hišo, poplavila skladišča, v katerih je bilo mnogo olja in vina. Samo iz enega skladišča je voda odnesla en vagon žita, ki je bilo v soboto spravljeno v skladišče. Tudi drugi trgovci in zasebniki so imeli velikansko škodo. Silne vode, ki so pridrele nad Igalo, so močno poškodovale podporpnike železniškega mostu v Sutoranu, kakor tudi progo samo. Na tej progi so morali ustaviti železniški promet.

Ječica pri Ljubljani. Nagradno varčevanje, ki ga je napovedala naša domača hranilnica, je med domačini vzbudilo dovolj zanimanja in pozornosti. Saj je to čisto nov način, kako med ljudmi poglobiti smisel za varčevanje. Razen tega ima hranilnica namen s tem delom poudariti obstoj domačega denarnega zavoda, ki je ljudem zmeraj pri rokah, kateri jim nudi iste ugodnosti kakor ostali denarni zavodi. Nagradno varčevanje je zamišljeno tako, da bo razdelila hranilnica najpridnejšim varčevalcem 38 nagrad v skupnem znesku 1000 din. Izplačanih bo 15 nagrad po 10 din, 10 nagrad po 20 din, 10 nagrad po 30 din ter po ena nagrada po 50, 100 in 200 din. Tekmovanje bo v tem, da bodo varčevalci mesečno vlagali določene zneske v hranilnico, in sicer v dobi od 15. oktobra 1938 do 14. oktobra 1939, torej v enem letu. Tekmo-

si namigovali. »Zakaj pijanec nima v sebi tiste odpornosti kakor trezen človek.«

Rožanka je prejela sveto popotnico tako kot se spodobi bolniku, ki se pripravlja za večnost. Njena sovražnost do moža se je spremenila v pravo ljubezen. Priznala je, da je marsiakaj zakrivila tudi sama ter ga je prosila odpustanja. Ves večer je moral sedeti ob njeni postelji in poslušati njena naročila.

Na posteljici ob steni sta spala otročiča. »Tone, dvigni me nekoliko, da ju vidim,« si je zaželela. Ustregel ji je ter jo opozoril, naj se nikar preveč ne muči. Zdravnik je naročil mir in počitek.

»Odkar sem prejela nebeško zdravilo, mi je kar odleglo.« Prosila ga je, naj ji pomaga s postelje.

»Čemu?« — Vedel je, da se ne more držati pokonci.

»Otroka bi rada pobožala. Obat Lojzka in Tonček.«

»Saj veš, da ne moreš. Bojim se, da bi ti ne škodovalo...«

»Pa ju ti pobožaj v mojem imenu...«

Brez oklevanja ji je izpolnil željo. Nato je moral ponovno sesti k njeni postelji. »Rada umrjem,« je dejala po kratkem molku. »Toda zavoljo otrok bi še rajši živela. Tone, ako ozdravim, bo drugače...«

»Tudi jaz se bom poboljšal,« je obljubil resno. »Če bo pa le treba iti, pa bodi otrokoma dober oče tudi tedaj, kadar bosta imela pisano mater...«

Obljubil ji je in segel v roko. »Glej, da bosta otroka dobro vzgojena. Po pravi, kar sem jaz zamudila. Pa očeta poslušaj,« je bila njena želja.

Mož si je utrnil sozo.

Bolnica se je spomnila blagajne. »Ali je že urejeno,« jo je še težilo.

»Denar je založen zaradi revizije... Ni pa še dognana, kdo je kradel...«

»Tone, jaz nisem vzela ničesar,« je izrekla svečano. »Bog, ki prebiva v mojem srcu, mi je priča, da sem nedolžna. Ako umrjem, naj ne pade zaradi tega name kaka senca...«

Rožane je zajokal: »Odpusti, Ana! Saj nisem mislil resno...« Dalje ni mogel govoriti.

Tudi žena je molčala. Tonetu se je pričelo dremati. Zaradi noči, ki jo je prebil brez spanja, je bil silno utrujen.

Po polnoči je nadomestil oče. Sedel je na njegovo mesto ter se naslonil na blazino. »Oh, Ana, Ana! Kam si prišla,« jo je začel milovati.

»Saj rada umrjem,« ga je zavrnila. »Tako lepo sem pripravljena...«

»Pa otroka?« je dejal očitajoče.

»Ako bo sila, ju sprejmete v varstvo.« — Prosila je za dečka in za hčerko.

V potrdilo jo je prijel za roko ter jo močil s solzami.

»Oče, še nekaj imam na srcu,« je nadaljevala, ko si je nekoliko odpočila. »Stari ste in denar imate; ne dajte, da bi se šopiril tuje po naši zemlji, ako pride do razdejanja...«

»Taka je tudi moja misel,« je razumel njeno željo.

»Na otroka zapišite all nase. Tone naj vam bo kot užitek...«

»Če nam ne bo nagajal,« je dvomil starez.

»Upajmo, da ga bo življenje izmrdilo. Vi pa skrbite zato, da bosta otroka preskrbljena...«

»Storil bom, kolikor mi bo mogoče storiti,« je obljubil s solzami.

»Pa odpustite, kar ni bilo prav,« ji je zastajala beseda. — »Oh, tišči — tu notri...« se je grabila za prsi. V grlu so ji igrali mrtvaški godci.

Zjutraj, ko sta se zbudila otroka, je bila še toliko pri moči, da ju je poklicala. »Mamica, vstanite!« sta jo prosila. »Zunaj je tako prijetno.« — Grenko se jima je uasmehnila ter ju izročila angelu varuhu.

Odslej ni bila več pri polni zavesti. Še je govorila kakor v omedlevici; tretji dan proti večeru pa je utihnila za zmeraj.

VI.

Rožane je bil ves potrt in zbeگان. Nikjer se ni mogel razvedriti. Vest mu je neprenehoma očitala, da je kriv njene smrti. Največ tolažba je še našel pri delu; toda kadar se je ustavil ob spominu na rajno, vselej je slišal od nekdaj kričanje: »Ti in pijača sta je pokopala!«

Ljudje so mu že izbirali nevesto, ko se prst še ni posušila na njenem grobu. »Ta pa ta bi bila zanj,« so se pomenkovali. »Gledati bo moral na pametno gospodinjno, da ne bo sovražila otrok; pa tudi pod palec mora nekaj imeti. Priliko je treba porabiti.«

Za ženitev pa se Rožanec ni mogel odločiti. Tisti, ki so ga sodili drugače, so se nekoliko zmotili. Smilila sta se mu otroka, zakaj ljubezen pisane matere je občutil sam na svoji koži. »Vsaj zaradi otrok naj bi bila še živela,« je vzdihnil večkrat sam pri sebi. »Povsod je prepir, kjer so pri hiši dvoje vrste oči.«

Zaradi gospodinjstva se Rožane ni mogel pritoževati. Gostačeva Neža je bila skrbna in poštena ženica. Za vsako delo pa ni bila, ker je bila že stara in bolehna. Otrokoma je bila dobra varuhinja, da je boljše ni bilo treba iskati.

Toda dekla je le dekla in je ni lahko primerjati domačemu človeku. To sta vedela oba Rožanca — mladi in stari oča. Obema je bila znana prislovica, da je najslabša žena več vredna kot najboljša dekla.

Pri hiši je vladalo zatišje kakor pred nevihto. Odkar so imeli mrliča, se oče in zet še nista sporek. Tone je držal besedo, katero je dal svojji ženi na smrtni postelji. Poslušal je očeta, ki je imel v gospodarstvu obilne skušnje. Poznal je vsako ped zemlje; vedel je, kje bolje uspeva pšenica, kam naj posadi krompir in turščico, da

valec-varčevalci bodo razdeljeni v 3 skupine. Prva skupina obsega najmlajše varčevalce, ki bodo za nagrade prišli v poštev, če bodo vsak mesec pri varčevanju vsaj po 2 din. Te skupini, ki je zlasti namenjena otrokom v predšolski in šolski dobi, bodo razdeljenih 15 nagrad po 10 din, nagrajence bo ob zaključku tekmovanja določil žreb. Tisti pa, ki bo v tej skupini v enem letu privarčeval največ, bo posebej prejel dar 50 din. — V drugi skupini bodo tekmovali tisti, ki bodo na mesec vložili vsaj po 10 din. Ob koncu leta bo izžrebanih 10 varčevalcev za nagrade po 20 din, razen tega pa bo najpridnejši varčevalec še posebej prejel 100 dinarjev. — Tretja skupina je tista, ki bo dobila ob koncu leta po žrebu 10 nagrad po 30 din, najpridnejši med varčevalci te skupine pa bo prejel nagrado 200 din. Kdor bo hotel tekmovali v tej skupini, bo moral vložiti v hranilnico vsak mesec vsaj po 100 din. — Razume se, da se bodo vse te vloge, ki bodo deležne posebnih nagrad, obrestovalne ves čas po 4%, kakor vse druge vloge v hranilnici sploh. Podrobnosti tekmovanja bodo objavljene z letaki, ki jih bo hranilnica izdala in razdelila po hišah.

Kostanjevica. S trgatvijo so že pričeli. Po nekaterih krajih se občutno pozna spoudalanska slana. Pridelek je pa veliko bolj od lanskega. — Cesta od Cerneče vasi na Hrvaško ne bo prišla letos na vrsto. Trdno pričakujemo, da se bodo spomnili tako potrebne ceste pri prihodnjem proračunu. Silno bi bili hvaležni tistemu, ki bi se lotil popravljati naša občinska pota, ker so v silno slabem stanju. Naj se ne odlašajo!

Medija-Izlake. V nedeljo, dne 9. oktobra t. l. praznuje duhovnjaki 200 letnico prijazne cerkvice sv. Jurija. Obenem bomo k praznovanju 200 letnice pridružili še dve druge lepe slovesnosti. Odkrili bomo spominsko ploščo umrlemu pastirju naše duhovnije g. Francu Osolniku. — Iste dne popoldne po petih litanijah Matere Božje bo pa blagoslovitev nove zastave naše Marijine družbe za žene. Pod to zastavo se bodo borile za lepo, verno življenje svojih družin. Le matere izpod zastave Marijine nam bodo vzgojile rod, močan, zdrav na duši in telesu, ki ne bo nikdar klonil pred valom brezboštva. — Popoldne po blagoslovitvi nove zastave pa bo ob pol 4 v dvorani cerkveni pevski koncert. Poleg petja bo tudi govor o cerkveni pesmi.

Leskovec pri Krškem. Trgatev bo v kratkem končana. Vinogradniki, ki imajo vinograde v nižjih legah, tožijo, da bodo natrgali manj kot lani. Višje ležeči vinogradi so pa obrodili

Hitler

Daladier

Mussolini

Chamberlain

Državniki na sestanku v Monakovem dne 29. septembra. Zbrali so se v zadnjem trenutku, da so še rešili svetovni mir.

boljše. Dasi ni pridelek velik po količini, bo pa dober po kakovosti. Upamo, da bo letošnje vino šlo dobro v promet. Naši stari odjemalci, pridite zopet letos, z veseljem vas bomo sprejeli. — Pred kratkim smo izvedeli pretresljivo novico, da je padel v Španiji Alojzij Dornik iz Gorice, ki se je šel vojskovati tja med »rdečec« v družbi bratov Ivancev. Tudi od enega Ivanceva že dolgo ni nikakega glasu, tako da se tudi o njem domneva, da je padel v borbi za brezbožne ideale. Upamo, da bo to izmordilo vse ostale pri nas, ki si želijo rdečega raja.

Ponikve pri Dobrepoljah. Zdravnik Zdravstvenega doma v Ponikvah je bil nedavno imenovan za šolskega zdravnika na šoli v Dobrepoljah. Doslej je te posle vršil velikaški zdravnik dr. Mihelič. V zavodu Male sv. Terezike je umrl 84-letni občinski ubožec Kastelec Ivan, ki smo ga pretekli teden položili k večnemu počitku. Naj mirno v Gospodu počiva!

Slovenjgradec. Mestna župna cerkev, zidana in posvečena l. 1251. od oglejskega patrijarha Bertolda, ulica sv. Elizabete, slovi daleč po svoji lepoti. Glavni oltar, prižnica in dva stranska oltarja tvorijo lepo celoto. Le kor je bil do zadnjih časov zapuščen in ni odgovarjal lepoti te cerkve. Po prizadevanju našega župnika Sokliča Ivana pa je bil te dni tudi kor izpopolnjen. Mojster Jenko iz št. Vida nad Ljubljano je postavil na kor nove orgle, ki imajo 26 registrov in so urejene po najnovejših izkustvih. Glasovi so zelo blagodejni in mehki. Z novimi orglami je

preurejen tudi kor po načrtu arh. ing. Ivana Pengova. Pengov je dal postaviti na ograjo na koru mrežo, ki sega prav do obokov. Razdeljena je na tri dele. Poživljajo jo pozlačeni križci in krogi. Deset velikih piščali deli ta polja. Tako je le skozi tri velike lože odprt pogled na kor. Skozi mrežo se svetlikajo posrebrene piščali. Nad srednjo ložo plava angel, ki kliče vernike z iztegnjeno levico k sodbi, nad obema stranskima ložama pa sta dva angela, ki svirata. Zanimivo je okrasil umetnik spodnji del ograje z lepimi baročnimi okraski. Na sredo je postavil staro sliko Matere usmiljenja slovenjgraškega umetnika slikarja Straussa. Dve veliki pozlačeni komolzi vežeta vse delo s steno. Kiparska dela je izvršil akademski slikar Božo Pengov. Notranjščina mestne cerkve je ostala lepo zaokrožena in valjiva, saj predstavljajo nove orgle veliko umetno, ki zelo povzdigne in poveča harmonijo našega božjega hrama. V nedeljo, dne 9. oktobra, bo ob 8 zjutraj svečana blagoslovitev novih orgel. Popoldne ob 3 bo v cerkvi koncert, pri katerem bosta sodelovala poleg domačega pevskega zbora pod vodstvom Slavka Kranjca še stolni dekan ljubljanski dr. Kimovec in prof. Matija Tome. Iskreno vabimo vse dobre naše farane in tudi okoličane, da se tega koncerta udeležijo.

Sela pri Šumberku. Dne 25. septembra smo alovnesno blagoslovili dva nova vodnjaka, katere nam je s podporo banovine napravil higijski zavod. Vsa dva je bila okrašena s mlaji in zastavami. Po deseti sv. maši smo se zbrali okoli vod-

bo več pridelal. Tudi mu ni bilo vseeno, ali naj seje o miju ali ob polni luni.

V raznih domačih pogovorih je nanek beseda tudi na ženitev. »Sam ne vem, kaj bi napravil,« je rekel Tone. »Nekateri menijo tako, drugi pa spet drugače...«

Očelov na svet je bil tale: »Hodi po srednji polj ter se ne oziraj ne na desno ne na levo. — Ako se ne oženiš, se boš morda kesal! nasprotno pa morebiti tudi ne boš zadovoljen...«

»Zaradi otrok bi bil najrajši sam,« je premislil Tone. »Mačehe so bodeče...«

»Seveda bi bilo najbolje tako... Otroka bosta kmalu za kako uporabo...«

»O, kdaj še!« je vzdihnil Tone.

»Čakati je hudo, mine pa te... Nočem ti brniti, ne maram pa ti tudi evetovati... Samo glej, da se boš pametno oženil...«

Razumel je, kam merijo očelove besede. Ni jih izrekel s poučarstvom, pa vendar mu je čital na obrazu: »Varuj se Svetlina!«

Ali mu je res Svetlin tako nevaren? Nekaj mu je zanikalo, čim je izgovoril v srcu to vprašanje. Res ga je opozoril zaradi dolga, pa ni izvajal nikakih posledic. Odkar mu je umrla žena, je z njo vež drugačen. Prvi je bil, ki mu je izrazil sožalje, in kjer le more, mu pomaga. Greb bi bilo, ako bi odbijal takega človeka!

Mladi Rožanc je proti očelovemu svarilu spet začel k Svetlinu. Prav za prav je bil povabljen in vabilu se je moral odzvati. Ako bi bil izostal, bi bila huda zamera.

Zmeniti se je bilo treba zavoljo blagajne. Zadev je še visela v zraku. Svetlin je položil v blagajno denar, ni pa še napravil potrebnih korakov. Z ovadbo je čakal na odločal. Zato, ker ni maral biti hudoben...

»Stori, kar veš da je prav!« — Rožanc ni maral priznati. »Preleškave se ne bojim in pred odločnim bom ponovil to, kar sem že povedal...«

»Situacija bi bile, situacija!« — Župan je bil

vidno v zadregi. Sosed mu je bil vse preveč pogumen. Ljubše bi mu bilo, ako bi se dal ostrašiti.

Rožanc je ponavljal: »Nisem kriv, pa nisem. Brez dokazov niso še nikogar obsodili...«

»Skrbejo te bo pa vendarle... Zadeva lahko traja tudi dve leti... Lovili in privljali to bodo na vse načine...«

»Hudo je, ako ima človek skrbi,« je moral nazadnje je priznati. »Dal bi ne vem kaj, samo da bi bil še skoraj rešen...«

»Ako ti je res kaj na tem, boš sprejel moj nasvet brez odlašanja. Vedi, da ne iščem svojih koristi ter ti želim le dobro...«

»Za pomoč bi ti bil hvaležen,« se je Rožanc nekoliko razveselil. »Toda...«

»Moja misel je taka, da bi zadevo sploh ne ovadil. Tako bi se izognila marsikomu, čeprav bi nama bilo treba nekaj žrtvovati...«

Rožanc ga je razumel. »A tako bi mi ti rad pomagal? Vrnj, kar manjka! Tako neumen pa še nisem!«

»Niš te ne silim. Zadeva je skoraj že pozabljena. Pa se daj ljudem ponovno pod zobe!«

»Vem, koliko je bilo govorjenja. Pa vendar...«

»Ali pa primi tistega, ki je vlomil v blagajno...«

»Oročniki naj ga iščejo,« je menil pravilno.

»Jaz ne bom nikogar osumil.«

»Seveda je nevarno. Vlomilec je moral poznati domače razmere. Sledi pa ni nobene, čeprav ljudje marsikaj ugibajo...«

»Vem, da me sodijo po krivici,« je bil jezen in žalosten obenem. »Vzel pa nisem ničesar, zato tudi ničesar ne vrnem. Samega sebe ne bom postavil v senco...«

»Kdo bo pa vedel!« je Svetlin zamahnil z roko.

»Vae izvolajo,« je trdil nezaupno.

»E, beži, beži! Kar je med nama, ne bo nihče izvedel.« — Župan je primaknil stol prav blizu Rožanca. »Vidiš, stvar je taka,« se mu je priliznil. »Zadeva mora izginiti s sveta, tako da se ne bo nikdar več pojavila. Zrtev je sicer gren-

ka; enemu sameinu bi krivila brbet, a dva je bova zmogavala. Ti nekaj in jaz nekaj — vsak polovico...«

»Če bi bil kriv, bi bil denar že vrnil. Rekel bi bil: takole pa takole je bilo in zdaj je poravnano. Tako pa je škoda vsakega beliča,« je ugovarjal še manj odločno.

»Seveda je škoda,« — Svetlin si je bil v svesti zmage. »Dva bova že utrpela ticle groše. Morda se bo dalo kaj prigospodariti... Čisti dobiček bova delila...«

Obljubljena odškodnina je Rožanca naposled omeščala. »Polovico bi še sprejel na rame.« Toda, kje naj dobi posojilo?

»Ali mi ne privoščiš besede?« Svetlin mu je privzdignil glavo, ki mu je zlezla na prsi.

»Tebi?« se je začudil. »Poprej ti moram vendar vrniti, za kar si me terjal... Smrti je bila v hiši... Zares nisem mogel... Verjemi, da mi ni prijetno...«

»Rož že vrnil, kadar boš mogel. Kadar se oženiš...«

Moža sta nabela drugo točko.

»Ne vem, kako bi napravil,« ga je gledal vprašujoče. »Hudo je zaradi otrok... Brez gospodinje pa tu ni ne moremo biti. Neža je vsak dan bolj nadložna...«

»Ali še nimaš nič izbranega?« mu je Svetlin pomežiknil.

»Do zdaj še nisem mislil na to... Prezgodaj je še... Kaj bi pa reklj?«

»Čim dalje boš odlašal, tem huje se bo odločilo...«

»Saj ne vem, kje bi bilo kaj zame.« — Rožanc dostaj še ni govoril z nikomur o ženitvi.

»Ali boš tako izbiral?« ga je izkušal pol resno.

»Kar od krnja veš, da ne bom pobiral...«

Svetlin je poslušal; nekaj, česar je mislil, ni mogel izgovoriti. »Daleč ti ne bo treba hoditi,« je naglo zasukal besedo. »Nekdaj je bila navada, da so se ženili blizu; botre so pa daleč iskali...«

njakov in naš župnik je blagoslovil vodnjaka, ki nas bosta v bodoče oskrbovala z dobro pitno vodo, katero smo do sedaj tako pogrešali. Domači pevci so povzdignili slovesnost z ubranim petjem. Naš župan je zborovalcem razložil, kako smo prišli do tako zaželjenih vodnjakov. Navzoči senator dr. Franc Kulovec je poudarjal, da je vedno rad pomagal ljudem, ki stoje kot en mož za napredek fare. Polem je ravnatelj higijenskega zavoda dr. I. Pirč tolmačil potek dela in vrednost zdrave pitne vode za zdravje naroda. Banski svetnik L. Zupanc, ki je sam rojen na kraških tleh in dela med ljudstvom v teh krajih, je razložil, koliko se je v zadnjih letih že storilo in se dela, da dobe kraji, ki v poletju take trpe na pomanjkanju vode, zdravo pitno vodo. Župan Kastelic je izrekel vsem, ki so se trudili in se še trudijo za gorsko občino, pristržno zahvalo občanov. Predlagal je brzogovorni pozdrav našemu ljudskemu banu dr. Marku Natlačenu, senatorju dr. F. Kulovcu je pa izročil lepo izdelano diplomu častnega občanstva občine Sela v znak hvaležnosti za skrb in delo, ki ga ima on za to občino. Ljudstvo je z navdušenjem odobravalo županova izvajanja in počasi odšlo na svoje domove.

Ilova gora pri Dobropolju. Končno je vendar napolnil oni srečni dan za naš nov šolski okoliš, ko se je v sredo 28. sept. t. l. pričel pouk na naši novoustanovljeni enorazrednici. Za učiteljico je nameščena Madon Olga iz Trbovelj, ki ji želimo kot prvi naši učiteljici mnogo sreče in uspeha. Novoustanovljeno šolo bodo posejali otroci iz Male Ilove gore, občina Dobropolje in Velike Ilove gore in Gabrja, občina Račna. Šola bo spadala pod kočevski okraj. Zasilne prostore, kjer se bo vršil pouk, je odstopil posestnik Kastelic na Mali Ilovi gori v svoji novozgrajeni stavbi. Učilnica odgovarja vsem zdravstvenim in higijenskim predpisom. O potrebi tega novega žarišča naše prosvete dovolj zgornjo pričla dejstva, da so se našli celo ljudje, ki niso znali ne čitati ne pisati, čemur se ni čuditi, ko so pa imeli do sosednjih šol nad 7 kilometrov daleč. Vso zahvalo izrekamo našemu banu dr. Marku Natlačenu za ustanovitev naše šole, ker je videl nujno potrebo po šoli in izdal tozadevni odlok o ustanovitvi.

Mirna. Simončičev tovorni avto iz Stične je vozil iz Trebnega v Mirno. Ko je prišel do mirenškega mostu, je šoferju prišlo slabo in zato je zdrčel po bregu in se z vso silo zaletel v betonsko ograjo pred Kolenčevo hišo. K sreči je bil na cesti velik kup gramoza, ki je avto malo zadržal, drugače bi gotovo podrli steno hiše. Lastnik avtomobila je ostal popolnoma nepoškodovan, šofer je pa težje ranjen in so ga prepeljali v novo-meško bolnišnico. — Smrtno se je ponesrečila Ana Pleskovič, ki je tako nesrečno padla po stopnicah, da si je razbila lobanjo in obležala nezavestna. Za prevoz v bolnišnico ni bilo več časa, ker je kmalu nato izdihnila svojo blago dušo. Pokoj njeni duši!

Kurešček nad Igom. Do zdaj že tako obiskani Kurešček je postal zadnje čase še bolj privlačen. Izletniki namreč ne prihajajo gori uživati razgleda, ki se nudi odem s tega 833 m visokega hriba tja doli do Sv. Ane in Gorjanec, na drugi strani pa ti zapro pogled še le Kamniške planine in Triglav, ampak obiskujejo tudi znamenito in lepo božjepojno cerkev, ki je posvečena Mariji, kraljici miru. Ta cerkev je pred 15 leti pogorela, nakar so jo le za silo popravili. Zdaj so jo pa popolnoma prenovili. Notranjstveno krasa lepa slikarja, zunaj pa je znovič ometana in lepo belo prebeljena, tako da lahko rečemo, da se zdaj s Kureščka »blesči zvonik s cerkvice beloc. Tja še mi poromajmo veselo, da kraljica miru izprosi od svojega Sina, nam in vsemu svetu potrebnega miru!

Vel. Poljane. V letošnjem letu kosi smrt v naši župniji kar naprej. Do 27. septembra jih je umrlo že 8, kar je za našo župnijo zelo veliko. Pred nekaj dnevi smo pokopali 55 letnega Franca Peterlin iz Škrajneka, ki je umrl v splošni bolnišnici v Ljubljani. Pokopali smo ga na domače pokopališče k sv. Tomažu. Bil je dober gospodar, zvest naročnik naših listov in skrben oče svoji družini. Preostalim naše iskreno sožalje! Pereče je postalo vprašanje našega pokopališča, ki je premajhno. Ga bo treba pač povečati.

Sv. Marjeta niže Ptujca. Lepim, skoraj poletnim sončnim dnevom v septembru so sledili deževni dnevi v oktobru. To slabo vpliva na vinograde. Namesto, da bi grozdje zorilo lepo v soncu in tako pridobivalo na sladkobi, pa zaradi dežja gnlje ter bo ostalo kislo. Zato bodo nekateri vinogradniki primorani poseči po sladkorju. S trgatvijo bo treba začeti takoj,

Mislila je, da je Nadina nočna srajca bela...

... dokler ni prenočila pri prijateljici, ki pere svoje perilo z Radionom!

SCHICHTOV
RADION

ni čistejše beline od Radion beline

Kar ustrašila se je - tako velik je bil razloček!
Kako je mogoče perilo tako lepo oprati? Se mora še bolj truditi in mučiti kot se ona?

Prav gotovo ne, - to je pri Radionu tudi nepotrebno: brez drgnjenja in mencanja postane perilo tako žudovito belo. Pri počasnem kuhanju se razvija v Radion raztopini na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo in prizanesljivo odstranijo vso nesnago, če je še tako trdovratna. Popolnoma čisto in popolnoma belo - je samo Radion belo perilo.

če se vreme ne bo zboljšalo. — Nekaj se govori, da se nameravata vinarstva zadruga pri Sv. Barbari v Halozah misli premestiti v Ptuj. Zadrugi najbrž niso tega mnenja, ker glede Ptujca imajo slabe spomine. — Voja nevarnost je hvala Bogu pri kraju in ljudje so se odahnil. S tem je tudi upravičeno upanje, da bo zastoj v sadni trgovini in pri krompirju popustil.

Št. Andraž pri Velenju. Zla usoda preganja našo šolo. Nikoli nimamo dovolj učnih moči. Ko je bila iz dvorazrednice razširjena v tri-razredno šolo, smo dobili šolskega upravitelja ter dve učiteljici. To stanje ni dolgo trajalo. Nikoli nimamo stalnih učiteljev. Komaj se privadimo eden drugega, že odidejo. In to se ponavlja že nekaj let. Zato prosimo šolsko oblast, naj še vendar enkrat stori svojo dolžnost, da ne bo ostalo samo pri obljubah!

Stari trg pri Ložu. Letina je pri nas še dosti dobra, posebno krompir in koruza sta dobro obrodila. Pogrešali bomo pa letos sadje; edino češplje so obrodile, pa še te ne prav posebno. Veliko pa je bilo letos raznih gob, posebno jurčkov, nekateri so se kar dobro založili z njimi. — V vasi Nadlesk popravljajo most, ki veže vas s poljem in gozdom. Za most je prispevala banovina precejšnjo podporo. Most je bil popravila zelo potreben, zlasti dobro bo, ko bo na obeh straneh mostu precej visok nasip, kajti od sedaj je po nekajdnevem deževju stopila voda na cesto na obeh straneh mostu in je bil promet zelo oviran. — Pretekli teden so začeli s preurejanjem farnege pokopališča v Podcerkvi. Za sedaj se bodo izvršila le najnujnejša popravila, da bo pokopališče takšno, kakor se spodobi za božjo njivo. Zeleti bi bilo, da bi ljudje držali na pokopališču red in snago. — Cesta Vrh-Babna polica čaka, da bi se je kdo usmilil in jo popravil, kajti promet po njej je sedaj zelo težak.

Metlika. Čeprav je bila trgatve uradno določena za 10. oktober, potem pa za 3. oktober, so nekateri trgali že 23. septembra, čeprav je takrat grozdje še najbolj zorelo. Tisti vinogradniki, ki so počakali s trgatvijo, bodo imeli izborna kapljico. Portugalka je že šla v promet. Letos je bilo veliko povpraševanje po njej, in je po večini poprodana, edino Vinarska zadruga jo ima še v zalogi po 5—6 din l.

Vinarska zadruga bi dobila podporo od kmetijskega ministrstva v znesku 100.000 din. To je prva večja podpora iz Belgrada za zadrugo. Zadruga bo s to podporo stopila korak naprej. Prizidala je klet, kjer bodo imeli tropine in kotel za kuhanje žganja ter bo lahko tudi nekaj izplačala članom za oddano grozdje. — Higijenski zavod v Ljubljani je končal popisovanje po vaseh v Beli Krajini; pomagali so domači dijaki in zaščitna sestra, ki je hodila od hiše do hiše in poizvedovala o zdravstvenem stanju družine. Sedaj je Higijenski zavod začel z ureditvijo Križevčke vasi; posestnikom bo zgradil gnojšišča, greznice in kanalizacijo.

Prežganje pri Litiji. Prošli mesec smo imeli v naši župniji lepo in pristrčno slovesnost v cerkvi. Domači gospod župnik je sprejel v dekliško Marijino družbo 19 deklet, ki so prislele zvestobo Mariji in družbi. — Pred nekaj dnevi so našli v vasi Reka-Gozd sredi pota mrtvega brezposelnega natakarka Zvonimirja Štrusa, rojenega v Tržiču leta 1897. Ako kdo ve za njegove sorodnike, naj sporoči na občinski urad Trebeljevo, p. Litija. Omenjeni je bil pokopan na farnem pokopališču na Prežganjem. Doznalo se je, da je bil njegov smrtni boj težak, kajti ljudje, ki so našli mrtvega, so videli, da je revež v smrtnem boju okrog sebe poruval vso travo, praprot in grmovje. — V sredo, 28. p. m. smo pa pokopali dobro Rekarjevo mater iz Gojzda. Rajna je dočkala visoko starost 88 let. — V Ravnem brdu je umrla Teličarjeva mati v visoki starosti — blizu 80 let. Naj počivajo v miru! — Zadnji čas se po naši fari pridno oglašajo tatovi in roparji, ki napadajo pri belem dnevju. Tatovi letos pridno segajo po čebelah, oz. po medu. Maskiran možki je pa oni dan sredi popoldneva napadel v Pečarjevem klanecu voznika Habiča iz Besnice in mu pobral ves denar prej, ko se je ubogi mož zavedel. Na isti način je udrl neki maskiranec v Savalnovno hišo in zahteval denar. Ker pa gospodar ni imel denarja, je moral dati nekaj jestvin.

Trebnje. V četrtek, 29. septembra, okrog 10 dopoldne je začelo goreti pri Katerletovih v Gradšču pri Sv. Ani. Doma so pekli kruh in je najbrže kakšna iskra zanetila ogenj, kateri pa se je naglo širil, da ga je bilo nemogoče omejiti in so v nekaj trenutkih pogoreli hiša, skedenj, hlev,

Eltnica ter pridelki. Kljub velikemu prizadevanju in gnanju je vse do tal pogorelo. Posestvo ni bilo zavarovano — Slepici iz Kočevja bodo v nedeljo, 9. oktobra, obiskali Trebnje ter bodo imeli v farni cerkvi sv. mašo, pri kateri bodo peli. Popoldne bodo imeli v Prosvetnem domu svoj nastop. Podprimo jih! — Žalostna vest je prišla iz bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji, da je pretekli teden, vedan v božjo voljo, mirno v Gospodu zaspal Karel J. iz Račjega sela. Večni mu mir in pokoj!

Kresnice. Naša župnija je v preteklem letu praznovala 200 letnico samostojne župnije, prej je bila stiška podružnica. V spomin tega pomembnega jubileja so postavili kapelo presvetega Srca Jezusovega, katere blagoslovitev se je izvršila dne 25. septembra. Pri tej kapelici bo na praznik sv. Rešnjega Telesa blagoslov. Slovesnost se je končala s pesmijo »Povsod Boga«.

Lancevo pri Radovljici. V ljubljanski ženski bolnišnici je po pettedenski mučni bolezni umrla Pinar Jera, žena delavca, stanujočega na Brdu pri Radovljici. Počivaj v Bogu, blaga duša! Težko prizadetemu možu in osim ubogim otrokom naše iskreno sožalje!

Smartno pri Litiji. Zadruga življenje se prebaja tudi v naši hranilnici. Zaupanje v hranilnico se vrača. Nove vloge gredo že preko 100.000 din in en sam dan je bilo vloženi nad 12.000 din novih vlog. Tudi sedanji mednarodni spor ni prinesel nobenih težav v poslovanju. Zato pa kličemo vsem, zaupajte denar našim hranilnicam in ga ne držite doma. — Tukajšnja mladina, včlanjena v M.K.Z., se je tudi udeležila nagradnega tekmovanja in so nekateri dobili lepa darila. Najboljše je pa to, ker so se v času tekmovalne dobe navadili fantje na vzorno nego živine, dekleta pa na snago in okrasitev kmečkega doma. Dekleta M.K.Z. se pripravljajo na gospodinjski tečaj, katerega je banska uprava že dovolila. — Društveno življenje se je začelo počasi prebujati. Dekliški krožek je že imel svoj občni zbor in preteklo nedeljo je pa bil občni zbor okrožja deklških krožkov. — Fantovski odsek je že tudi začel s sestanki, ki bodo ob petkih ob osmih zvečer. Vabimo vse dobre in pošene fante iz naše fars, da se tudi oni vpišejo v fantovski odsek. — Pretekli terek je imel občni zbor dramatski odsek Prosvetnega društva in bo kmalu pričel z igrami.

Čemšenik. V noči od 24. na 25. septembra je zlobna roka zažgala v Čemšenški planini skladovnico 82 kub. metrov bukovih drv. Skodo so opazili delavci, ko so prišli v ponedeljek na delo. Ko so se delavci od skladovnice oddaljili in zapopili v delo, je verjetno ista zlobna roka hotela upepeliti novo skladovnico 200 kub. metrov drv, kar so k sreči še pravočasno opazili in ogenj v kali pogasili. Orožništvo storilca zasleduje. — V nedeljo je imela gasilska četa tombolo. Čisti dobiček je namenjen za dozdavo novega gasilskega doma. Gasilci so vsem darovalcem dobitkov in tistim, ki so pripomogli k uspehu, zelo hvaležni.

St. Jernej na Dolenjskem. Dne 1. oktobra je ob pol 11 izbruhnil v Vrhopolju požar, ki je uničil gospodarska poslopja posestnikov Jožeta Frankota in Karla Hudoklina. Zaradi goste megle je trajalo precej časa, da so prihiteli na pomoč vaščani. Požar je napravil do 100.000 din skode. Sosedji se naprošajo, da bi gospodarjema, ki jih je zadela tako velika škoda, priskočili na pomoč. Kdo je zanetil požar, ni znano.

Mirna peč. Sladkor in druge potrebščine so se pri nas pocenile, in sicer zato, ker je pričela delovati Kmetijska nabavna in prodajna zadruga. Kmetje se zavedajo, da je to njihova zadruga, katero vodijo sami kmetje. Koristi od zadruge bodo imeli tudi tisti, kateri ne kupujejo v zadrugi, ker so naši trgovci tudi pocenili nekatere predmete. Zadruga ima že nad 150 zavednih članov. Vse one, kateri še niste pristopili k zadrugi, vas vabimo, da se vpišete čimprej. — Sveti misijon bomo imeli od 23. do 30. t. m., saj smo potrebni duhovne prenovitve.

Godešič pri Skofji Loki. Zitna letina je bila letos pri nas dobra kot že več let ne. Tudi krompirja se je mnogo pridelalo. Žalosten pa je bil pogled po naših vrtovih, sadja ni skoraj nič. — V nedeljo, 9. t. m., bo pri nas cerkevno žegnanje. Ob tej priliki bo darovanje za cerkev, ki je zelo potrebna popravila. Ta dan bo gasilska četa uprizorila v Gasilskem domu v Godešiču komedijo »Charleyeva tetax. Začetek ob 4 popoldne.

Ig. Naša vas se zdaj imenuje uradno Ig pri Ljubljani in ne več Ig-Studenec. Tudi občina je Ig

En sam dinar Vam lahko včasih reši vse imetje

— Če porabite ob prvem času en dinar več, da si ohranite nekaj tako dragoceno kot je Vaše perilo. Ne varčujte pri milu, ker samo izdatno in blago mila temeljito odpravi nesnago in varuje Vaše dragoceno perilo.

SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO

pere bleščeče belo

in vsi uradi imajo zdaj na svojih štampiljkah: Ig. Edino izjemo dela zaenkrat pošni urad, ki bo gotovo tudi kanalu popravil svoj pečatnik. Nesmiselno bi bilo, da bi tako znano vas in ime Ig, pojasnjevali še z Studence, ko je Studencev samo na slovenskem ozemlju kar devet, Ig je pa v celi Evropi samo eden! — Ni pa pri nas novo samo ime, ampak dobiva vsa vas novo lice, za kar se mnogo trudi naš župan Mirko Merzel. Cesta skozi vas je dvignjena, ob njej je napravljena kanalizacija, tako da na cesti ne bo več tistega »žlanskega blata«, ki bi skoraj prišel v pregovor. Tudi pri kapelici ob izvru vode je vse prenovljeno. Perice lahko pero v snažni vodi, nič več jim je ne kale vozovi in napaajoča se živina. V vasi so sezidali nekaj novih hiš, še več so jih pa prenovili; ko bodo odstranili še tistih par slamatih streh in nekaj hiš ometali, bo okrog cerkve — in na lgu spleh — kar lep! — Povedano bodi še, da v našo vas prihajajo tudi tatovi. V noči od nedelje na ponedeljek se je ob 1 ponoči tat pripil v župnišče in hotel v pisarno. Spretno je odprl prva vrata, ko pa se je lotil drugih, se je prebudila služkinja, ki je s klici: »tatovi, tatovi!« prepodila predrzneža. Dobro zapirajmo svoje hiše!

Iz naših društev

Slovinci v Zagrebu. V nedeljo, 18. septembra, je bil občni zbor Slomškovega prosvetnega društva, ki je prinesel potrebno jasnost v društveno življenje. Izvoljen je bil precej spremenjen odbor, ki ima nelahko nalogo, da društvu zopet pridobi ono veljavo, ki mu med zagrebškimi Slovenci pripada. Za novega predsednika je bil izvoljen železniški uradnik g. E. Štok. Na občnem zboru je bila med drugim sprejeta temeljita sprememba pravil, kar naj tudi po svoje pripomore društvu do razmaha. Iz poročil posameznih odbornikov posnemamo, da je društvo lani priredilo 6 iger in 20 prosvetnih večerov, v juliju pa se je udeležilo obsoletskega prosvetnega tabora pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Prvo letošnji prireditelj pa ima društvo prihodnji nedeljo, 9. oktobra, popoldne v Jeronimski dvorani. Na sporedu je lepa ljudska igranjski zvonovi». Med igro je petje in tudi v odmorih bo nastopil moški zbor, kakor slišimo.

Zato vse iskreno vabimo, da te igre nikakor ne smejo zamuditi!

Stara Loka. »Rokovnjačec, narodno igro v 5. dejanjih, bo uprizorilo Prosvetno društvo Stara Loka v nedeljo, 9. oktobra v Starološkem domu ob 4 popoldne. Med dejanji nastopa zbor rokovnjačev-pevcev, ki bo v krasni oderski opremi moral vsakega zadovoljiti.

Podbrezje. Veliko tombolo priredi Prosvetno društvo v nedeljo, 9. oktobra, ob 3 popoldne na Gasilskem vrtu. Krasna spalna oprava, pital prašič, moško in žensko kolo, vreča moke itd. so glavni dobitki. Poleg tega pa še nad 200 večjih in manjših. Pridite!

Zagorje ob Savi. Tombola prosvetnega društva v Zagorju, ki bi morala biti v nedeljo, 2. oktobra, je bila preložena. Opozarjamo vse, ki se za tombolo zanimajo in so si že nabavili srečke, da homo dan igre pravočasno objavili v dnevnem časopisu in z letaki. — Pokopališki odbor v Zagorju bo v kratkem pričel z večjimi deli na pokopališču. Ob tej priliki bodo prekopani vsi zapuščeni grobovi in tudi oni, za katere lastniki ne plačujejo predpisanih pristojbin. Opozarjamo, da zaostanke poravnate, dokler je še čas.

Stari trg pri Ložu. Prosvetno društvo bo imelo v nedeljo, 16. oktobra redni občni zbor v društveni dvorani ob pol 4 popoldne. Ker je članov nad 500 in je nemogoče obvestiti vsakega posebej, zato vse vabimo, da se občnega zbora gotovo udeležite. Na dan občnega zbora, to je v nedeljo, 16. oktobra, bo ob 10 tudi sv. maša za umrle in žive člane društva. Člani naj se sv. maše udeležijo z znaki.

Staje pri Igu. V nedeljo popoldne smo imeli v naši vasi blagoslovitev nove kapelice. Staro, ki je stala v bližini, so morali zaradi razširitve ceste podreti. Zdjaj pa stoji nova, iz obdelanega kama, da je lepše ni v bližini. Slovesnost se je začela pri Križmannovih. Od tu so v sprevodu med petjem litanij prinesle dekleta krasen, en meter visok kip Brezmadežne v kapelico ob koncu vasi. V sprevodu so s svečami in rokah svetile ob Mariji belo oblečene deklice in vsi moške iz Staj. Ob kapelici, kjer je bila zbrana velika množica ljudi, je bil blagoslov kapelice in kipa, nato pa nagovor

g. župnika. Ljudstvo je navdušeno dolgo prepevalo Marijine pesmi in se ni moglo raziti. Ta dogodek bo ostal dolgo v spominu ne le poštvovalnim Stajčanom, ampak celi fari.

Kranj. Kmetijsko gospodinjstva bila sprejema v šestmesečni tečaj kmetijska dekleta, ki so dovršile 16. leto ter se žele priučiti najpotrebnejših gospodinskih del v teoriji in v praksi. Pouk se prične 15. oktobra 1938 in traja do 15. aprila 1939. Natančnejša pojasnila daje zavod Marijanišče v Kranju.

Dobropolje. Šolska mladina je skromno proslavila spominski dan probuditelja Slovencev, škofa Antona Martina Slomška. Pred leti smo svečano proslavljali ta pomemben spominski dan s šolsko službo božjo, ki so se je udeležili tudi odrasli. Po cerkvenem opravilu se je navadno vršila v šoli slovesna proslava, da so naši otroci lažje doumeli velično Slomška.

RADIO LJUBLJANA

od 6. do 12. oktobra 1938

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored in obvestila.

Cetrtek, 6. oktobra: 13.20 Salonski kvartet. 18. Radijski orkester. 18.40 Literarni in dramski spored v prihodnjem letu. 19.50 Deset minut zabave. 20. Pevski koncert. 20.40 Koncert Radijskega orkestra. — **Petek, 7. okt.:** 11 Šolska ura. 13.20 Koncert Radijskega orkestra. 18 Orglice in harmonika. 18.40 Prosvetni spored prihodnjega leta. 20 Plošče. 20.30 Koncert Radijskega orkestra. 22.30 Plošče. — **Sobota, 8. okt.:** 13.20 Plošče. 18 Radijski orkester. 18.40 Zabavne oddaje v prihodnjem letu. 19.50 Pregled spreda. 20 O zunanji politiki. 20.30 Veliki gala večer za uvod v novo sezijo. Izbran pisan spored za vsakogar. 22.15 Radijski orkester. — **Nedelja, 9. okt.:** 8 Plošče. 8.20 Slovenske narodne pesmi. 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. 10.15 Verski govor. 11.30 Nagrajenci letošnje tekme harmonikarjev na veseleju. 13.20 Koncert godbe »Sloga«. 17 Kmetijska ura. 17.30 Prenos Bachovega stilskega koncerta. 18.30 Plošče. 19.50 Plošče. 20.30 Teret. 21.10 Koncert Radijskega orkestra. — **Ponedeljek, 10. okt.:** 13.20 Koncert Radijskega orkestra. 18 Zdravstvena ura. 18.20 Plošče. 18.40 Razstava slovenske knjige 1918—1938. 20 Koncert Radijskega orkestra. 21.10 Mozartova ura. **Torek, 11. okt.:** 11 Šol. ura. 13.20 Radijske orkester. 18 Komorni pihalni kvartet. 18.40 Naši gradovi. 19.50 Zabavna kronika. 20 Plošče. 20.30 A. Linhart: Veseli dan ah Matiček se ženi. — **Sreda, 12. okt.:** 13.20 Plošče. 18 Mladinska ura. 18.15 Plošče. 18.25 Mladinska ura. 18.40 O Delavski zbornici. 19.50 Priradopišni kotiček. 20 Večer plesne glasbe. 20.45 Uvodna beseda k prenosu. 21 Prenos opere iz Turina.

KULTURNI KOTIČEK

Dr. Alojzij Merhar — Silvina Sardenko je bil rojen na Ježici 15. jun. 1875, dovršil v Ljubljani gimnazijo in bogoslovje, dokončal je svoje študije v Rimu. Bil je profesor verouka na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani. Priobčeval je svoje pesmi v Angelčku in Vrtnu toru Domu in svetu. Njegove mladinske pesmi so nežne in pristrane. Njegove pesmi so polne verskega čustvovanja. Njegova dela so: V mladem jutru, Roma, Mater dolorosa in Mati svetega veselja, Sotor miru, Nebo žari, Dekliške pesmi.

Dr. Matija Prelesnik, študijski prefekt v ljubljanskem bogoslovju je bil iz Dobropolja na Dolenjskem, rojen 1872 in umrl 1905. Njegovo pesniško ime je Bogdan Vened. Kot Finžgar je začel priobčevati v Domačih vajah, to je bil rokopišni zvezek, v katerega so priobčevali svoje pesmice in povesti dijaki Alojzijeveča. Lirske pesmi so bile v Pomladnih glasih, Vrtnu in Domu in svetu. Zložil je tudi povest v verzih Zenitev Ferdulfa vojvode, ki nam govori o bojih Langobardov in Slovencev. Nekaj časa je pisal znanstvene sestavke za revijo Katoliški ozornik. Napisal je tudi povest Nesrečno zlato, dokončal pa ni svojega daljšega dela iz zgodovine polabskih Slovanov

Naše škodljive rastline

Med rastlinami, ki jih srečavamo zlasti pri nas skozi vse leto, se nekatere koristne, bodisi da dajejo človeku hrano ali obleko, druge mu koristijo, ker služijo za hrano živalim, zopet druge pa so kvarne človeškemu zdravju ali živalim, tretje pa škodujejo polju, travnikom, pašnikom in gozdom.

V pričujoči razpravi se nameravamo baviti le s slednjimi. Ostale obravnavajo drugi, in je prav, da jih. Mi se bomo omejili le na rastline škodljivke, ki škodujejo polju, travnikom, gozdom, ozir. ki rastejo med kulturnimi, gojenimi rastlinami. Tem pravimo namreč plevel.

Prvi pogoj za uspešen boj proti plevelu je, da dobro poznamo življenje in življenjske pojave rastlin. Zato bomo skušali dati pri vsaki rastlini to, kar je treba vedeti o razvoju, množenju plevela in o načinu, kako ga odstraniti. Škoda namreč, ki jo plevel povzroča, je čisto velika. Saj jemljejo te rastline ostalim prostor, hrano, svetlobo, vlogo itd. Lastniku pa otežkočajo pridelovanje in obdelovanje. Druge so poleg tega kvarne tudi živalim in celo človeku.

Takoj v začetku opozorimo na dvoje vrst plevela. Nekateri plevel se razmnožuje s semeni, drugi pa s koreninami, korenikami, čebulami, gomolji itd.

NOVI GROBOVI

n Dolgost življenja našega je kratka. V Predvorju je odšel pred večnega Sodnika znani industrijec Franc Dolenc. — Na Vrhnikih je umrla posestnica Marija Grom. — Na otoku Braču je odšel k Gospodu po večno plačilo sarajevski župnik in kanonik Mate Beka-vac. Pod Jevtičevim režimom je bil ta navdušen hrvatski rodoljub zaprt. — V Kamniku se je preselil v večnost 79 letni trgovski vrtnar Flere Anton. — V Gornji Radgoni je na veke zatisnil oči Janko Cirič. — V Vidmu pri Dobropoljah je zaspal v Gospodu 80 letni posestnik Valentin Hočevar. — Na Pobrežju pri Mariboru so pokopali posestnika Adolfa Millnerja. — Na Jesenicah je na veke zatisnil oči posestnik in lesni trgovec Anton Kuncič. — V Rajhnburgu je vzela smrt zasebnega uradnika Alojzija Klešina. — V Novem Sadu je umrl za tifusom Anton Znidar, pos. sin iz Ponikve ob juž. železnici. — V Ljubljani so umrli: Marija Pintar roj. Stanovnik iz Lovskega Brda nad Škofjo Loko, vdova po okrož-

v treh delih: Naš stari greh, V smrtni senci in Vineta. Pri zadnjem delu ga je dohitela smrt. **Fraa Zbašnik** iz Dolenje vasi pri Ribnici je bil rojen 1865, umrl je v Ljubljani 1935. Bil je ravnatelj deželnih uradov. Mnogo je izšlo njegovih del v Mohorjevi družbi: Na krivih potih, Boj za pravico, za srečo in drugo. Zbašnik je bolj zabavni pripovednik.

Dr. Jože Debevec je bil rojen 15. marca 1867 v Begunjah pri Cerknici, študiral v Ljubljani gimnazijo in bogoslovje, bil prefekt v Alojzijeveču, nato profesor verouka v Kranju in Ljubljani, l. 1924 pa je stopil v pokoj. Pisal je mnogo. Najbolj znana je njegova vzgojna povest Vzori in boji, kjer nam pripoveduje o življenju 80 tih let v 19. stoletju. Končal je to povest s povestjo v pismih Do zmage, kjer nam govori o življenju naših slovenskih študentov na Dunaju. Objavil je še ljudski povesti Materina daritev in Mladi mornar, za odre pa napisal Junaško Blejke. Največje je njegovo delo, in sicer je prevedel iz italijanščine Dantejevo Božansko komedijo. Pisal je še kritike in članke.

Človeka pozna dobro le listi, ki pozna tudi svoje slabosti.

Najlažje je hliniti sočutje, zato tudi vsak tako hitro pozabi nesrečo drugih.

V svoji razpravi se bomo ravnali po letnih časih in bo bomo upoštevali pri razdelitvi rastlin, ki nas zanimajo, raznih znanstvenih sistemov, potem pa se bomo ozirali tudi na kraje, kjer te rastline rastejo.

SPOMLAD

1. Rastline škodljive gozdom

Z besedo »gozd«, označujemo navadno v velikih ali vsaj večjih skupinah rastočo drevje. Ponekod so te skupine iztovrstnega drevja, drugod pa so mešane. Zato govorimo o listnatih in iglastih gozdovih, pa tudi o mešanih gozdovih. Medtem ko so negojeni gozdovi navadno mešani, so gojeni iglasti ali listnati.

Da je gozd velikega pomena ne le zaradi tega, ker daje ljudem drva in les, marveč tudi ker uravnava silo vetra in moč dežja, zmanjšuje poletni vročino, pozimi pa kolikor toliko mraz, končno pa čisti zrak; to nam menda ni treba posebej in na dolgo pripovedovati in dokazovati. Prav gotovo ni nikogar, ki bi tega ne vedel.

Pojdimo torej v naš gozd in si oglejmo, kako je sestavljen in katere rastline so kvarne ali na katere mora umni gospodar paziti, da se preveč ne razpasejo na kvar ostalega koristnega drevja.

nem zdravniku Indra Josipina, vdova Prokop roj. Kalmus, Jožefa Istenič roj. Grimič, Angela Osterc, pekovski mojster in posestnik Franc Dolinar, državni podgozdar Janko Hrašt in Martin Nachtigall. Naj počivajo v miru!

DOBRO ČTIVO

Sirarstvo je naslov knjigi, katero je napisal Anton Pevc in je izšla v Gorici leta 1935. Je to edina slovenska knjiga, ki govori o pridelovanju in ravnanju sira in je torej za naše mlekarstvo velikega pomena. Dobremu siru je svetovni trg vedno odprt, slabo blago pa nima nobene cene niti na domačem trgu. Dolžnost vsakega mlekarja in onih, ki imajo opravka s pridelovanjem sira, je, da pozna temeljna pravila mlekarstva, se strogo ravnajo po navodilih strokovnjakov, pozna dobro teorijo, da more tudi iz nezadostnih, polovičarskih, tujih receptov posneti v kratkem času vse podrobnosti za izdelavo dolične tuje vrste, ki je na tem ali drugem trgu najbolj priljubljena. Ako bo upošteval vsa izkustva in navodila, ki so nakopičena v tej knjigi, bo njegov izdelek tako po okusu kot obliki prvovrsten in bo lahko našel dovolj odjemalcev - trgovcev za svoje blago. Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjižnici v Ljubljani in stane nevezana 60 din, vezana pa 72 din.

DROBNE NOVICE

2 in pol milijarde posojila bo dala Anglija Češkoslovaški.

Nad 77 milijonov prebivalcev bo imela nova Nemčija.

Pri bojih v Palestini je bilo v treh dneh dveh 150 mrtvih.

Cete kitajskega maršala Cankajška, zbrano severno od Nanchanga, se umikajo.

150 jugoslovanskih krošnjarjev se je vrnilo iz Češkoslovaške v domovino.

Odstopil je načelnik madžarskega generalnega štaba general Keresztes-Fischer.

8 španskih bojišč poročajo tako reči kakor nacionalisti o znatnih uspehih.

Predsednik sedanje češke vlade general Sirovy, r. l. 1888., je sin učitelja.

Belgarska vlada je uradno prisnala vladno španskega generala Franca.

Ameriški strokovnjaki so menda iznašli podplate iz stekla, ki so se dobro obnesli.

DROBTINE

Zadnji raj na zemlji. Nekaj kilometrov od otoka Javo v Indijskem oceanu leži otok Bali. Dostop do njega je zaradi strmega obrežja in visokih gora silno težaven. V njegovem praveju pa živijo ljudje mirno, zadovoljno prastaro življenje. Ljudstvo je sicer razdeljeno v strogo ločene razrede, zemlja pa pripada posameznim vasem, v katerih vladajo skupštine vseh oženjenih mož. Vsaka prodaja zemlje tujcem je strogo prepovedana. Zato je ostal otok do danes samostojen. Torej se tudi pri divjakih lahko marsikaj pametnega učimo.

»Mati in srce njenega sina«. Sredi majnika se na Poljskem obhajali obletnico smrti svojega narodnega junaka maršala Piłsudskega. V cerkvi vseh veroizpovedi so bile žalne svečanosti, po vsej državi je bil za tri minute ustavljen vsak promet. Zalovanje je doseglo svoj vrhunec s prenosom žare z maršalovim srcem in zemeljskih ostankov njegove matere na pokopališče njenega rojstnega mesta Wilne. Ob zvonitvi zvonov in ropotanju bobnov so položili maršalovo srce in okostje njegove matere v preprosto grobnico, ki jo dčiti napis: »Mati in srce njenega sina«.

Kje je največ zdravnikov? Se boste čudili: v Sofiji, glavnem mestu Bolgarije. Mesto šteje 250.000 prebivalcev in ima okrog 800 zdravnikov. Na 350 prebivalcev pride po en zdravnik. S tem številom Sofija prednjači pred ostalimi evropskimi mesti. V Berlinu pride po en zdravnik na 420, na Dunaju na 600, v Bruslju na 700 prebivalcev. V drugih mestih je ta številka še višja.

Zlato, skrivnostna kovina. Še vedno je zlato gospodar sveta. Vsako leto ga več pridobivajo. Lakota za njim pa je vedno hujša. Po svetovni vojni je znašala celokupna teža v enem letu pridobljenega zlata 500 do 600 tisoč kg. V zadnjih dveh letih se je letna višina pomnožila celo na milijon kg. V vseh bankah sveta leži vrhatega zlatnega zaklada za okroglo 26 tisoč ton, okoli 5000 ton je v rokah zasebnikov. Francoska narodna banka ima zlata v teži 4445 ton, angleška 1600, ameriška pa celo 12 tisoč ton. Kako potem, da zlato vsepovsod primanjkuje, ko pa ga je vedno več in se ta rumena kovina le težko obrabi? Še nikdar ni bilo toliko zlata na svetu kot danes in še nikdar ni bilo zlato tako redko kot danes.

Čitanje v temi brez luči. Berlinski listi poročajo, da so tam iznašli čudovite naočnike z reflektorjem. Svetlobni žarki reflektorja padajo točno na ono mesto, kamor je obranjen pogled. Tako je lahko čitati s temi naočniki brez vsake druge svetlobe. Če ta iznajdba ni prirečena samo po znani sodbi nepismenega človeka, ki si je kupil naočnike, da bi znal čitati, je vsekakor velikega pomena za ljudi, ki radi čitajo.

Največji daljnogled bodo postavili na gori Palomar pri San Francisku v Kaliforniji. Steklo lečo so pripravljali čeli dve leti, njen premer je 5 m. Prepeljali so jo v San Francisko v posebnem vozu. V zvezdarni, kamor je namenjena, jo bodo brusili še cela tri leta in jo nato montirali v daljnogled, ki bo največji na svetu. Zvezdoslovci se nadejajo, da bodo z njim razrili doslej še nepoznana nebesna telesa, oddaljena od zemlje nad bilijon svetlobnih let (sonce je oddaljeno od zemlje 8 svetlobnih minut!). Iktrati bodo ugotovili, če se tudi na drugih planetih nahajajo »zemljani«, n. pr. na Marsu, ki je naši zemlji najbolj podoben.

Kokoši v steklenicah. Amerikanci so čisto brezsrčni. Tako je pri njih tudi navada, da spravljajo mala piščeta v steklenice in jih v steklenicah hranijo cele mesece, da dorastejo. V zadnjem času prireajo celo razstave piščancev v steklenicah in nagradijo najtežje. Neko društvo oddaja steklenice, ki domala sličejo našim dvoletskim, članom ter prireja med njimi prava tekmovalja.

Cesar čebelarji gotovo ne vedo. Čebele proizvajajo poleg strdi in voska tudi neke vrste smolo, s katero izdelajo male jamice svojih celic. Ta smola je menda dobra za male rane, kurja očesa in slično. Sedaj pa poročajo čebelarji listi, da je čebelna smola izredno pripravna za obdelavanje gosli, ki po njej dobijo šil in poln glas. Slutjajo, da je tod skrivnost italijanskih mojstrenih gosli.

10 117 109 82 39 100 210 140 49

Sternceki
CELJE 19

UMENIK — ZASTONJ

Stefan je prišel k zdravniku: »Ne vem, kaj mi je, spati ne morem. Smrčim tako glasno, da samega sebe zbudim.«
Zdravnik (ki je sumil potegavščino): »Tu ni nobene druge pomoči kot da greste v drugo sobo spat, da se ne boste slišali.«

Trpežne čevlje

smučarske, štetletne, škornje in druge, najugodnejše dobite pri **Jernej-u Jeraj, Zapoge 10** Smlednik

Mož, ki kaže zdravi. V Port Elizabeth, kjer goje kače južne Amerike, živi star Zamorec, ki je sedaj začel pisati knjigo, kako je treba kače zdraviti. Mož že mnogo let ne dela drugega kakor da na tej kačji farmi zdravi obolele kače. Pravi, da jih uspešno zdravi. Razumljivo, če pomislimo, da ima kačja farma od kač svoj dobiček.

Vrtačnik je stopil v restavracijo, ki ni bila preveč snažna, ter zahteval jedilni list.

Natakar: »Jedilnega lista nimamo, imamo pa danes tole — in naštel je dolgo vrsto najrazličnejših jedil.«

Vrtačnik je strmel: »Vaš spomin je pa sijajen, le kako si morete zapomniti vse to?«

Natakar: »Ni mi treba, da bi si zapomnil, samo na namizni prt pogledam, pa vem, kaj je bilo danes že vse na mizi.«

Brazplačen pouk v igranju. Zahtevajte brezplačen katalog.

Harmonika od Din 59-	Trampete od Din 520	Klarineti od Din 120-	Gitaro od Din 110-
----------------------	---------------------	-----------------------	--------------------

MEINEL & HEROLD d.z. d.z.
tal. tvornice **MARIBOR** st. 107
glasbil

Javna prostovoljna dražba

Majerčkovega (Puchjevega) posestva v Gorenji vasi pri Ribnici na Dol. po posameznih parcelah se bo vršila v nedeljo, 9. okt. t. l. v Gorenji vasi. Natančnejša pojasnila daje r. Ludvik Drobnik, pos. v Gorenji vasi pri Ribnici.

Lipe in Jovo sta bila oficirska strežaja, vsak pri svojem oficirju, a v isti hiši. Lipe je potožil svojemu tovarišu, kako ga njegov kapitan vsakokrat obdelava, kadar mu prinese kavo, ker jo polovico izlije.

Jovo ga je poučil: »Napravi tako kot jaz. Ko prineseš kavo iz kuhinje, jo potegni polna usta, vrli stopnic pa spet spusti v skodelico nazaj, pa mu boš vedno prinesel polno.«

Bliza se čas raznih nakupov za družino, dom in gospodarstvo

nudi Vam po konkurenčnih cenah: Vse vrste gornjega usnja in podplatov. Vse vrste oblačitnega blaga; moderne šofe za obleke, svile, žamete, cajgo, klobuke, srajce, nogavice, kovtre, flanelaste odeje, koce.
Velika izbira. — Najnovejši vzorci.
Postrežba solidna!

Ivan A. Grosek - Trebnje

trgovina z mešanim blagom.

Plavajoča bolnišnica. Severni del Amerike, Alaska imenovan, je obljuden po par deset-tisočih belih lovcih, Indijancih in Eskimovcih. Ozemlje, koder bivajo, je veliko kot Nemčija, Francija in Italija skupaj. Iz razumljivih razlogov ni tam nobene cerkve in tudi ne nobenega zdravnika. Kako so si samotarci pomagali? Opremil so motorni čoln kot bolnišnico. Na čolnu je zdravnik, dve střežnici in trije mornarji, mala bolnica z dvema posteljama in operacijskim kabinetom. Bolnišnica vozi po določenem turnusu ob obeli reke Yukon ter sprejema bolnike, ki jo čakajo na obrežju.

Sadno drevje

Za jesensko saditev ima naprodaj vsa plemena vseh oblik in sort sadnega izbora, lepo razvite marelice, rožno-akacije, vrbo žaluzko ter kostanj-marosč — ALOJZIJ PODOBNIKAR, drevesar, Dobrova pri Ljubljani.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Pritlična hiša

v centru Ljubljane na prodaj. Informacije v upravi Domoljuba pod števil. 15.727.

Pozor! Šivalni stroji, kolesa, otroški vozički, radio aparati in razni drugi predmeti prav poceni na prodaj pri »Prometu« v Ljubljani.

Brinje in fige nudi Sevev & Komp., Ljubljana.

Prodaja se hiša

z vrtom po zelo ugodni ceni v ljubljanski okolici. Zelo primerna za kovača ali mizarja, ker ni nobenega v vasi in okolici. Eventuelno bi se dala tudi v najem za 10 let. — Naslov v upravi Domoljuba pod števil. 15.720.

Nagrobne spomenike

iz starega pokopališča sv. Kristofa dobite za nizko ceno pri kamnoseku Franjo Kunovar, pokopališče sv. Križ, Ljubljana.

Vajenca za mizarstvo sprejme Mahur, Stanežiče, St. Vid.

Nov redilni prašek

»REDINE« za prašiče. Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zahtuje samo 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zavitek 6 din, po pošti 12 din; 3 zav. po pošti 24 din; 10 zav. po pošti 72 din, ter priporočamo, da naroči eden za več sosedov skupaj. Uspeh vam je zagotovljen. Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Hlapca h konjem sprejem. Zuga Andlovic, Skofljica.

Fige za žganjekubo od srede dalje zopet na zalogi pri tvrdki I. Oražem, Moste-Ljubljana.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izbornu, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 20.—, po pošti Din 35.—, 2 steklenici po pošti 55 Din. — Prodaja Drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Rupim toliko zemlje

da bi se lahko redila 4 goveda, v bližini šole in ceste. Pošljite ponudbe upravi Slovenca pod števil. 15.592.

2500 Din potrebujete, da zaslužite 1000 Din mesečno. Pišite: »Anost, Maribor.

Nemščino in esperanto

poučuje pismenim potom po najnižji ceni Jezikovna dopisna šola na Jesenicah (Gor.). Prijave se sprejemajo do 15. oktobra 1938. Zahtevajte prospekt in priložite znamko za odgovor!

Sprejemam fanta

od 14 do 17 let starega za vsa kmetka dela. Zg. Zadobrova 2, D. M. v Polju.

Hajcenejše vam nudi

vsakovrstna oblačila v veliki izbiri Rogelj Janko, Loka pri Zidanem mostu.

Prodam vrbo za pletenje, bikca simendolca in kravo mlekario. — Rakovec, Notranje gorice števil. 8, pošta Brezovica.

Zaraščen gozd

9 ha naprodaj. Vode Jože, Podgrad 8, Dev. Mar. Polje.

Za vsakogar najboljši nakup obleke, perila in vsa praktična oblačila. — Presker, Sv. Petra c. št. 14, Ljubljana.

Potovka ki gre veliko med ljudi, dobi postranski zaslužek. Izreži ta listek in ga nesi ali pošlji na upravo »Domoljubac«. Tam ti bodo dali moj naslov. (15.321)

Kolesa najnovejši letošnji modeli v največji izbiri že od Din 550.— naprej. — Nova trgovina, Ljubljana, Tyrševa cesta 36, (nasproti Gospodarske zveze).

Nagrobne spomenike

okvire in plošče dobite pod ceno pri A. Mežnar, Ihan.

Krajevne zbiralice (ke)

za neki material sprejemem. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Zasluzke« št. 15.721.

Zaradi pika strupenih kač umrje 1 do 10 odstotkov ljudi; od gadovega pika 2 odstotka. Drugi ozdravijo.

Želji iz papirja. Nedavno se je nekemu inženirju posrečilo izdelati papirnate žebije, in sicer na poseben način s pomočjo hidravlične stiskalnice. Poizkusi so pokazali, da ti žebiji niso nič slabši od jeklenih. Lahko ji zabiješ kamorkoli, trdi se in upogljiv ter imajo še to prednost, da ne rjavijo. Njihova cena je seve mnogo nižja od cene jeklenih žebjev.

Ljubljana
Komenskega ul. 4
Telefon št. 3633

Dr. Franc Derganc
1st-primarij kirurg, št. 17
Ordinira: 11.-1.

Profesorjeva žena je prestrašena planila v sobo: »Miš, miš, pravkar sem videla miš, ki je smuknila v jedilno shrambo. Kaj naj storim?«
Profesor (raztresen): Zapri vrata shrambe iz pusti jo notri, da lakote pogine.«

Dr. IGO JANC

odvetnik v Ribnici

naznanja, da se je preselil s svojo pisarno

v Ljubljano, Tavčarjeva ulica 4/1

Mož se je vsedel poleg svoje žene, ki je šivala na stroju: »Prehitro poganjaš, pazi, napačen rob šivaš, počasi, počasi, glej na vogal, nikar tako, še prst si boš priščipnila.«

»Kaj pa ti je danes, saj vendar že leta in leta šivam na tem stroju in vem, kaj delam.«

»Vem, hotel sem ti pomagati, tako kakor ti meni, kadar vodim avto.«

Novo brinje in fige

v najboljši kakovosti dobite pri tvrdki

Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa c. (Dunajskaj 33 v Javnih skladiščih (Balkan)

Barvasta jezera. Nek ameriški milijonar, ki je bil dalj časa na Sundskih otokih, je bil odkril nekaj nenavadnega. Na enem teh otokov je videl jezera, ki imajo različne barve. Eno je n. pr. krvavo-rdeče, drugo svetlo-zeleno, tretje temno-modro. Vsa ta jezera so bila v žrelu ugaslega ognjenika. Dal je vodo teh jezer preiskati in ugotovili so, da vsebuje rdeče jezero železne, druga spet druge rudninske snovi, ki jim dajejo njihovo barvo.

Ugodno si lahko nabavite raznovrstno manufakturno blago za jesen in zimo po solidnih cenah pri

Oblačilnici za Slovenijo - Ljubljana

Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodarske zveze)

Državnim in samoupravnim uradnikom nudimo blago tudi na mesečno odplačevanje pod zelo ugodnimi pogoji. — Cene nizke, potrežba solidna.

Pred vselitvijo v nove lokale hočemo izprazniti vso našo zalogo ter smo cene znižali do skrajnosti.

Posebno pa smo znižali cene **ostankom** za moške in ženske obleke, zimske suknje in plašče, kakor tudi ostankom od vseh vrst blaga. Na zalogi vse vrste odeje, deke, gradl za modroce, žima, morska trava itd. ter sploh vse kar je potrebno za nevestine bale. Priporoča se vsem bralcem Domoljuba tvrdka

F. I. Goričar

Ljubljana, Sv. Petra c. 29 in 30

»Rad bi mlado, lepo, bogato, dobro in pametno ženo!«

»Verjamem, dragi moj! Pozabil si pa, da množestvo ni dovoljeno!«

HRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU (SUTHA 22)

reg. zadruga z neom. zav.

Obrestuje hranilne vloge do 5%

OTVORITEV!

NOVA MANUFAKTURA

PRED SENKLAVZEM

PRIČAKUJEMO VASI

JELOČNIK SIMONČIČ

Oglejte si naše novo zalogo! Vse kar potrebujete:

za suknje, obleke, plašče. Čaj za hladno. — Trpežno blago za srajce, perile, posteljno perilo itd. Gradl za modroce, kovrta, koce, ter vse vrste blaga za bale.

Mamice in očetje, hčere in sinovi, ženini in neveste.

Obiščite nas in pripravili se boste o naši veliki izbiri in nizkih cenah!

»Domoljuba« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in epise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inšertate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Počjaka, urednik: Jože Košček, — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čež.